

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . .	12 kor.	Negyedévre . . .	3 kor.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . .	6 kor.	Egyes szám ára	20 fillér.	MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN
		BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	

1830.

1910.

A legelső magyar ember, I. Ferenc József király a Mindenhatónak különös kegyelméből ép testi erőben és lelki frissességben ma ünnepli születésének nyolevanadik évfordulóját.

E hosszú életkor alatt nagy időket látott, nagy eseményeket ért meg. Nem mint részvétlen szemlélő, hanem mint hatalmas intéző maga is.

Nemzetek veszttek, nemzetek lettek. Királyok váltak földönfutókká s földönfutók lettek királyokká. Az ő koronája gyémántkövei közül is kiesett Velence, Verona s új gyémántok kerültek helyükre: Bosznia és Hercegovina.

A tűnő évekkel eltűnedezték oldala mellől a nagyok, kik történelmi pillanatokban tanácsosak és karddal támogatói, országainak kormányzói, népeinek gondviselői voltak.

Amott a szabadság lelketlen leigázói és az önkény érzéketlen szolgálói, emitt a nemzeti ellenállás dicsőséges hősei és a kiengesztelés nagy művének bölcs megalkotói mind, mind lerótták immár a mulandóság adóját.

A nagy alakok, a vezérférfiak közül csak egy áll még közöttünk rendületlenül a történelmi fordulók élő emlékeül: a legnagyobb alak, a vezérek vezére, a király.

S kik a koronánál is drágább kincsei voltak, sorsának hűséges osztályos társát: hitvesét, nemkülönben nagyságának és hatalmának reményekkel teljes örökösét: egyetlen fiát szintén elszólitotta mellőle a kegyetlen végzet.

A fejedelem kötelességérzete azonban urrá lett az ember veleszületett gyarlóságán. A sors súlyos csapásai nem törték meg lelkét, hanem felmagasztosították. Elárvult hitvesi és apai szeretetét átárasztotta népeire.

Háza népe, nagyja és kicsinyje, összesereglett üdvözlésére.

Az egész művelt világ figyelmes tisztelettel fordul felé.

Mi pedig, hű alattvalói hódoló szeretettel fohászunk az Ég urához:

Isten áldd meg a magyarok királyát, hogy tovább munkálhassa és megérhesse a trónbiztosító nemzet nagyságának és a nemzetoltalmazó korona hatalmának megbonthatatlan egységbe forradását!

A király nyolcvanadik születésnapja.

Bács-Bodrog vármegye és Zombor szabad királyi város közönsége is illő hódolattal ünnepelte születésének nyolcvanadik évfordulója alkalmából az aggastyán királyt.

A székváros már a megelőző napon lobogó diszt öltött. A feliratlan, legfőlebb cimerez diszt lobogók egész erdeje lengett alá a főbb utcák házairól. A vármegyeházát számos, nemzeti és megyei színekben pompázó zászló ékesítette. A városháza szentháromságtéri erkélyének külső oszlopait zöld lombgirland folyta körül. A két középső oszlop közül a király daliás képe tekintett alá, míg a belső féloszlopokat az ország címerei lepték el.

Este számos ház ki volt világítva, legdiszesebben a Vadászkiúrt szálló. A Jókai térre néző oldalon a középső emeleti ablakban a király mellszobra fényárban uszott s a kapubejárat kiugró menyzetének oldalát széles nemzeti színű szalag vonta be, rajta e mondás: „Most nyolcvan, érje meg a százat!”

Az évforduló napon valamennyi templomban hálaadó istentisztelet volt, melyen részt vettek az összes polgári és katonai hatóságok bajsai ifjabb Vojnits István főispán vezetése alatt. A r. k. templomban a szentmisét Fejér Gyula apát-plébános, a gör. kel. templomban Kupuszárevits Lyubomir főesperes fényes segédlettel celebrálta. Amott a katolikus legényegylet, emitt a szerb egyházi dalárda vegyeskara énekelt. A r. k. templom előtt állt sort a helybeli közös és honvéd gyalogzászlóaljok legénysége s a szentmise után diszmenetben vonult el a hatóságok fejei előtt. Ünnepi istentisztelet volt az izraelita templomban is, hol dr. Fischer Mihály főrabbi emelkedett hangú beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Istentisztelet után 10 órakor a város, 11 órakor pedig a vármegye törvényhatósági bizottsága diszközgyűlést tartott, melyre a hatóságok és egyesületek is hivatalosak voltak. Mindkét közgyűlésen a diszmagyarba öltözött

főispán elnökölt s mindkét helyen imádságoszerű fohászokkal nyitotta meg a diszközgyűlést.

A városházán a diszközgyűlésre vonatkozó határozatot Gyurisits György főjegyző olvasta fel s az ünnepi beszédet Falcione Árpád országos képviselő és törvényhatósági bizottsági tag mondta. A történeti vonatkozásokban gazdag beszédet Fejér Gyula apátplébános indítványára a nap emlékének megörökítéseképp szóról szóra a jegyzőkönyvbe iktatják.

Falcione Árpád beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Tisztelt ünneplő közönség!

Történetirők regélik, hogy van valahol a világegyetemben egy kicsi kis ország, egy parányi nemzet, melynek több mint ezeréves az alkotmánya és amelyik évszázadokon át, néha csak keserves küzdelmek árán, tudta fönmaradását biztosítani.

Valamikor régen, sok száz esztendővel ezelőtt daskált ez az ország jólétben, boldogságban. Szabadon választott fejedelmei szeretettel kormányozták, népe megelégedett volt.

De jöttek sulyos megpróbáltatások, jöttek szomorú rabszolgaság órái. Hosszu éveken át barbár rablancok sulya alatt görnyedt ez a nemzet, s már-már végpusztulásnak indult. És nem volt ennek a maroknyi népnek se testvére, se rokona az egész világon. Pedig ez a hatalmas árva támogatóra szorult, hogy az idegen hódoltság átkától végre szabadulhasson.

Segítettek is rajta: a szomszéd országos fejedelmi seregei kiűzték az országból a vad ellenséget. Ennek a fejében azonban az ország lemondott a szabad királyválasztási jogáról és hálából lekötötte trónját a szomszéd uralkodóház öröklési jogának.

És bár kimondottan hangsúlyozta a nemzet ezuttal is, meg számtalanszor utóbb is, hogy önállóságát, függetlenségét megóvja, hogy országa semmiféle más országnak alávetve nincsen, — bizony ez az önállóság, ez a függetlenség a másik oldalról, az uralkodóház részéről, nem sok elismerésben részesült.

A fejedelmek s környezetek azon voltak, hogy ebből az országból is epoly tartományocskát válják, mint a szomszéd ország eddigi tartományai. Ez ellen a nemzet szívósan küzdött. Valahányszor a fejedelem pénz- és véradót kért tőle, mindig előbb sérelmei orvoslását, ősrégi alkotmányának épségben tartását követelte tőle az ország. Közben meg szenvedett az ország minden téren, s ellentálló erejét gyöngíték még a beállott gazdasági pangás is.

Ami még életet tartott a nemzetben, az a lüktető, lángoló honszerelem volt. Ez az érzés sok nagy férfit hívott elő az ország küzdterére, kik mint a szabadelvű eszmék hangos szószólói az újjászületés korszaka felé vezették a nemzetet.

Először fokozatosan igyekeztek új törvények hozásával évszázadok sérelmeit orvosolni, mulasztásait pótolni. Mikor azonban híre jött hatalmas nemzetek forradalmi mozgalmainak, a mi népünk is a követelés terére lépett és egy kora tavaszi napon, egy esős délelőttön tizenkét pontba foglalva kikiáltották a nemzet kívánalmait.

A fejedelem — látva többi tartományában is az általános fölkelést — szentesítette is a nemzetgyűlés által nemsokára rá meghozott szabadelvű törvényeket.

És ezek a törvények képezték ennek a szívós kis országocskának azóta is az alkotmányának alapköveit s annak a tavaszi esős napnak a dátumát ma is magasztos nemzeti ünnepnek ülik szerte az országban.

A kivívott reformok közörmöt keltettek és az országos népe, a nemzet boldog volt és megelégedett.

Szerencsétlenségre azonban bellázadás ütött ki ekkor az országban. Idegen befolyások alatt az országocskát másajku nemzetiségi fegyverrel támadták a lakosságra, s lassanként ugyszólván minden oldalról veszély környékezte az országot. Az uralkodó is új követelésekkel állott elő, melyeket a nemzetgyűlés kerekén megtagadott és a fegyveres feloszlásra küldött seregeket a nemzeti hadak visszavonulásra kényszerítették.

Az uralkodó és a trón következő örököse erre, látva az országaikban dúló egyenlenségeket, menekültek a tróntól és beültek abba az uralkodóház egyik legfiatalabb tagját s elhatározták a forradalom letörését.

Kiűtött erre a háború nemzet és uralkodója között, jobban mondva nemzet és az uralkodó másik országa között. Változó szerenésével küzdöttek a felek, s mikor a forradalmi hadak egymásután fényes diadalokat arattak: a honszerelemből fanatikus szenvedély gyult ki, s a nemzetgyűlés a lelkesedéstől elragadtatva trónvesztettnek nyilvánította uralkodóházát és saját kebeléből országhozságot választott.

De fordult ismét a kocka, s az idegen országok seregeinek segítségével sikerült mégis leigázni a nemzetet, mely erre letette a fegyverét. Kormányzója és vezérei külföldre menekültek, s bekövetkezett a reakció bosszúja: hadi törvényszék, bitófa és golyó. A nemzetre közgyász borult, alkotmánya meg volt semmisítve.

És a trónon ült egy, ugyszólván, gyermek király, aki talán nem is tudta, mit cselekszenek mások az ő nevében. Áadták neki a koronát ezekkel a szavakkal: légy erős! — Népet nem ismerte. Egész nevelése, háza, összes tradíciói azt sugták neki, hogy népe engedetlen, makacs pörlekedő, forradalomra hajló, melyet le kell törni teljesen.

Ámde nehéz is kiismerni azt a népet, amelyik jó dolgában sirva vigad, a csataterén vagy vesztőhelyen meg mosolyogva hal meg. Minden féktelenség és minden méltóság egyesül benne, mint a táncában, — és minden pajkosság és fenséges együtt van benne, mint a dalaiban. Mindig pusztították, önmaga is pusztította magát és mégis mindig szaporodott a száma. Gyűlöli az idegent és minden az idegen végez el helyette. Századokon át lethargiában él és évtizedek alatt

Óra, ékszer és aranyáru!

Frey Imre urtól átvett és újonnan átalakított üzletben menyasszonyi és más alkalmi ajándékok: **Brillians áruk,** karikagyűrűk, divatos ékszerek, valódi ezüst, k i n a e z ü s t evőeszközök és disztárgyak, Omega, Schild, Schaffhauseni stb. zseb-, inga és mindennemű órák.

D U S V Á L A S Z T É K !

O L C S Ó Á R A K !

! **Óra- és ékszerjavításokat saját műhelyemben olcsón és jól készítek.**

! **Betűs gyűrűknek 1 és 2 korona darabja.**

! **Vidékre választékot küldök.**

Keszler Dezső

órák- és ékszerész

!! ZOMBOR, főutca 4., Frey-féle ház. !!

ki tudja pótolni századok mulasztását. Könyvelmősége époly nagy, mint bölcsesége.

Az ifjú király azonban azt az egyet tisztán látta, hogy a koronának a népek szabadságában kell keresnie erejét és dicsőségét. Belátta, hogy népei teljes letörésének politikája nem áll országainak érdekében: elhatározta tehát, hogy az alkotmányosság terére lép és korlátlan fejedelmi hatalmanál fogva népeinek alkotmányt ad — kegyelemből.

A nemzetgyűlés felír, hogy: alkotmányt senkitől el nem fogadunk, mert van és pedig ezeréves!

A fejedelem válasza: lázadó volt a nemzet, fegyverrel kellett kötelességéhez vissza vezetni, elragadtatta magát a detronizálás büntényéig, kegyelemből nyújtja tehát bocsánatát kezét, amikor ezt teszi.

A nemzet azonban ragaszkodik ősi alkotmányához s így a megértés csak nem jön létre.

De a király, telve immár uralkodói bölcseséggel, férfiúi erényekkel és telve emberi jósággal, a válság legsötétebb óráiban is megtalálja az utat népei szívéhez: megkegyelmez az összes politikai foglyoknak.

És volt a nemzetnek egy bölcs férfia, aki átlátta az uralkodó nemes jószándékát, hogy fátyolt akar borítani a multra, aki átlátta, hogy a nemzet várva-várja a föltámadást, mely meghozza az igazságot, a felejtést és a kibékülést, — a haza ezen bölcs fia husvéti szózatában egyenesen a fejedelemhez fordult és hivatkozva bölcseségére, kérte, adja vissza a nemzetnek ősi alkotmányát.

És szavai a királynál nyílt szívre találtak. Megértették most már egymást korona és nemzet, és a király visszaállította az ősi alkotmányt s felelős kormányt adott az országnak. Nemsokára elhangzott a királyi eskü és a nemzet határtalan örömmujongása közt tette föl a koronát az ország főpapja az uralkodó fölkezt fejére.

És elhangzott a fejedelmi ajkáról ez a két szó: királyi szavunkkal! Sokat jelentő szavak egy oly fejedelem ajkáról, aki eddigelé így beszélt és ehhez volt szokva:

Sic volo, sic jubeo.

Megértette ezt a nemzet és megreszkettette a rónákat az éljenzés, a nemzet lelkesedése, mely hallotta esküdni királyát. Egy országnak hála imádsága volt ez; egy egész nemzetnek szíve volt ez imádságos ajkakon és egy egész nemzetnek hűsége volt e zugó lelkesedésben. Királyáé volt megint az egész ország szíve.

Közel félszázad elmúlt azóta és ez az ország virult, fejlődött és erősödött az alkotmányos szabadság talaján, a legalkotmányosabb fejedelem áldásos uralkodása alatt, aki életét, lelkét népei boldogítására szentelte.

És ez az uralkodó tölti be ma 80-ik életévét. És az egész magyar nemzet örömnapot ül ma: dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk áldástelt születésének 80-ik évfordulóját ünnepli kegyelettel, hálás tisztelettel és ragaszkodó szeretettel.

Halával ünnepel, mert jól tudja, átérzi, mit jelent az, hogy százados küzdelmek legsötétebb napjaiban jött egy király, aki háza-nak és saját egész multjának alapeszméjével ellentétben föltámasztja az általa eltörölt magyar államiságot, helyreállítja az általa eltörölt alkotmányt, megesküszik arra és esküjét meg is tartja. Jól tudja és átérzi a magyar nemzet azt, hogy ez a király, amikor megeselekedte, hogy „fátylat vetett a multra”, akkor nemcsak mint uralkodó, nemcsak mint államférfiu, hanem mint ember is a legnagyobbat cselekedte.

„Bizalmam az ősi erényben” volt a jel-szava, mikor megkoronáztuk; és azóta már ünnepélyesen kijelentette, hogy: „bizalmamban nem csalatkoztam, mert a magyarnak ősi erényei: ragaszkodó királyhűsége és rajongó hazaszeretete mindig szívet emelő összhangban nyilvánultak.”

Szédítően ellentétes két korszak váltotta fel egymást hosszú uralkodása folyamán, de az ő karaktere egységes és változatlan volt: vir integer et semper idem. Autokratának nevezték, az is maradt, de

csak önmaga fölött, mert ő, ki a legalkotmányosabb fejedelem országai fölött, a legabszolútabb ur önmaga felett. A legelső magyar ember, a király, ki első a jogokban, tud első lenni a kötelességekben is.

Komoly kötelességérzet, szilárd akarat és munkaerő, nagy lelki energia, mindezek a legsúlyosabb megpróbáltatások és sorscsapások közt is rendületlenül kitartanak fejedelmi szívében. Nem zavarták meg a nagy lelki rázkódások sem, melyekből oly nagy rész jutott neki.

S hogy a szíve mily jó és mily nemes, akaratereje mily hatalmas, lényesen tanusítja az, hogy ő, kit a természet oly csodás memóriával áldott meg: tudott felejteni. Tudott, mert akart és mert volt hozzá szíve.

És ezt a jóságos gyöngéd szívet kellett a gondviselésnek oly rettentően sujtania, hogy ajka elmondhassa: nincs többé fiam — nincs többé hitvesem! Művet, alkotásomat, mely belőlem született, — nem az fogja tovább folytatni, aki én belőlem születtem.

Elköltözött, itthagya ősz apját egyetlen fia — és elköltözött, itt hagyott bennünket az a királyfi, aki magát Árpád véreinek, Magyarország pedig imádott hazának vallotta.

És elragadta a rettenetes végzet tőle a nők legnemesebbikét, Magyarországtól a mi védangyalunkat!

De megszólal a lelki energia a királyi ajkakon: „Az isteni végzés előtt alázattal meghajlok. De népeim szeretete megerősít és fokozza bennem a kötelességérzetet, hogy a reám bízott küldetésben kitartsak és növelj bennem a siker reményét” — és amikor népére Isten áldását kéri, esedezik a Mindenhatóhoz, aki oly nehezen sujtotta, adjon még erőt neki ahhoz, hogy véghez vihesse, amire hivatva van.

Mert művét még nem látja bevégezettnek, missziója még vár a befejezésre.

A Habsburg-ház és a magyar nemzet közti viszony szálai az elmúlt évszázadok összekuszáló kezében valóságos gordiusi csomóvá váltak. De ezt a gordiusi csomót karddal kettévágni nem lehetett soha. Megkísérelte ezt a Habsburg-ház is, a magyar nemzet is nem egyszer, de egyiknek sem sikerült soha. Pedig ezt az összecsomósodott köteleket, mely nemcsak írott pergamenten, hanem a történelem akaratában is elváhatlanul köti össze a magyar nemzetet a Habsburg-házzal, — s amely épen e miatt nem vágható kard élével ketté — ezt a gordiusi csomót meg kellett oldani, hogy megszűnjének a folytonos félreértések, megszűnjék az állandó bizalmatlanság. Szenvedélyes kezekkel hozzá nyulni hiába való kísérlet volt, de kellő történelmi pillanatokban ügyes, nyugodt kezek és mindenkifölött igazságos jóakarát igen is megoldhatták. Ferenc József alkotmányteretere, Deák Ferenc bölcs fejére és szelid kezére s a nagy Andrássy tapintatára volt szükség, hogy megtalálják a csomó végszáleit s az egyiket az uralkodóház, a másikat a nemzet kezébe adják.

Am multak az idők és ezek a szálak még mindig nincsenek egészen simára kibontva. Annak a két végszálnak hol az egyike, hol a másika helytelen utra téved, szenvedélyes kezek nyulnak hozzá s ismét megmegjelennek bontatlan csomózatok; hol kisebbednek, hol nagyobbodnak s várják a sima megoldást.

Ez Ferenc József hivatása, ez az ő missziója; és ennek a végleges megoldásánál szüksége van a magyar nemzet tapintatára és bölcseségére, de legfőképpen a szívére, a szeretetére.

És ezért hivatott ő erre a misszióra, mert bírja teljesen a magyar nemzet szívet, szeretetét. Már pedig a magyar képes és kész lehozni az égből a csillagokat is azért, akit szeret, de ha valakit nem szeret, az hiába hozza le az égből a csillagokat neki.

Csak a legutóbbi napokban is hatalmas lépés történt előre, a teljes megértés, az őszinte bizalom felé. És megvan a biztos remény mindkét oldalon, hogy a gordiusi csomó nemsokára már csak a multé lesz.

Milliók hő óhaja ez és milliók buzgó

imája száll ma a Mindenhatóhoz, hallgassa meg a magyar nemzet őszinte könyörgését és engedje megélnie fölséges királyunknak, hogy misszióját befejezettnek, alkotását tökéletesnek láthassa.

És kiáltsa velünk drága hazánk minden lakója:

Éljen sokáig, éljen boldogan a magyar király!

A vármegyei diszközgyűlésen a nap megünneplésére és a nap emlékezetére egy 100,000 koronás humanitárius alapítvány létesítését kimondó határozatot *Michailovits Kornél* főjegyző és helyettes alispán, a felséget üdvözlő feliratot pedig *Szaboclyevits Dusán* központi főszolgabíró olvasta fel. A vármegye ünnepi szónoki tisztét *Schmausz Endre* nyug. főispán töltötte be lélekből fakadt ragyogó ékesszólásával.

Beszédének mind eszmei tartalma, mind formai bevégeztsége méltó emléke lesz a jegyzőkönyvben a vármegye loyaltásának, mellyel agg uralkodóját születésnapjának nyolcvanadik fordulóján ünnepelte.

Schmausz Endre beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Öröm és lelkesedés tölti be az egész országot. Zsolozsmák, dicsénekek és ünnepek zaja hangzik fel szent István egész birodalmában, hogy a mindenható Isten, jóságos Felséges urunknak 80-ik születésnapját jó egészségben elérnie engedte.

Nincs nemzet, mely igazabb bensőség-gel és hivebb szeretettel csüggene királyán, mint a magyar és így annál természetesebb, hogy ezen ünnepségből Bács-Bodrog vármegye közönsége és vele annak összlakossága — nemzetiség és valláskülönbsége nélkül — részt követel magának, hogy átöröklött loyális érzelmeinek, királyhűségének spontán kifejezést adhasson. Az ünneplés itteni sorozatát már a folyó hó 4-iki közgyűlés nyitotta meg, őfelsége szeretett királyunk 80-ik születésnapja alkalmából 100,000 koronás alapítvány tételét és a mai ünneplés megtartását egyhangú lelkesedéssel határozta el.

Az Isten házából közéletünk ezen disztermébe gyűltünk, hogy a nagy napot, melyet bizonyára vármegyénk legkisebb községe is kitelhető fényvel ül meg, itt a megyei törvényhatósági bizottság igazi otthonában is megünnepeljük. Ezen magaskorú születési évforduló, mely még az egyszerű viszonyok között élő egyének életében is csak elvétve fordul elő és amely a mai örömnapon ő cs. és apostoli kir. felségét, szeretett királyunkat, a lelkében létező, a szívében és értelmében kifejeződött bibliabeli patriarkai erényeken kívül, a patriarkák életkorába is állítja és szellemiég oda vezet bennünket mint egyeseket és odavezet mint egységesen érző, egységesen és tántoríthatlanul szerető magyar nemzetet, az ő magas színe elé, az ő daliás ősz alakja elé, kinek szíve telve van atyai vonzalommal népei iránt, kinek minden tettében mérlegen áll a királyi tekintély és az alattvalók érdeke.

Reá függesztve tehát szellemi tekintetünket és lényével betöltve elménk minden zugát, elete eseményeit, uralkodói működése eredményeit, kötelesség tudásának csodás és végtelen láncolatát, fohászkozhatunk-e más-ként, mélyen tisztelt közgyűlés, fohászkozhatunk-e együttérzőbben, fohászkozhatunk-e elemibb erővel, az örökéletű igaz Istenhez, hogy tegye halhatatlanná e végtelen erényű, e mély bölcseségű öreg királyt?!

De lehetséges-e ez? Van-e a mi véges tudásunk és rövid értelmünk szerint fizikai halhatatlanság?

Nincsen!

S így csak azért imádkozhatunk, hogy

bálványozott királyunk földi élete nyulják a természet által megengedett legkiterjedtebb határig. Azontul pedig legyen halhatatlan a szónak azon nemes értelmében, hogy a nemzet halála, a nemzet elismerése, a nemzet emlékezete nevét a „legalkotmányosabb király” nevét, a késő századok mulva eljövendő generációkig megőrizze.

Legyen ő halhatatlan úgy, hogy hosszú és bölcs uralkodásának leszűródött alapelvei, kormányzásának iránypontjai és egyéniségének abszolút erényei átörökljenek minden utódjára!

Legyen nemzetünk alkotmányos szabadságának és állami életünk meg nem szűnő evolúciójának legszilárdabb alapja és meg nem dönthető erőssége; törvényeinknek, a trónnak és a dinasztia hatalmának legerősebb oszlopa, az egységes magyar nemzetnek és megtörhetetlen állami önállóságunknak, alkotmányunkban élő legfőbb biztosítója.

Felső királyunknak, e hön szeretett koronás fő erkölcsi nagyságának, bámulatos kötelességteljesítésének példája, annál magasabb mi előttünk, mert hisz mindnyájunk előtt ismeretes, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy felső urunk ma a legtiszteltebb uralkodó az egész világon, kit Európa első gavalérjának tekintenek. Ezen tudat uralkodik fölötté, sarkalván őt azokra a nagy királyi erényekre, melyek az önlegyőzésben magasnak ki úgy, hogy „király volta miatt alig látszik ki az ember, de ahol látszik, ott megszépíti a királyt”, kihez ma ép ezen kiváló érdemeiért, nem csak odaadással és gyengéd szeretettel ragaszkodó összes családtagjai és alattvalóinak milliói, de a művelt világ fejedelmei is küldik, adják vagy adják át szívből fakadt hódolattukat illetve szerencsekívánataikat.

Ezen nagy erkölcsi erőre volt szüksége azon sok sorscsapás, azon rendkívüli tragikum halmazát közepette, mely különösen élete alkonyát tette oly nagyon borossá.

Hiszen mindnyájan kitörülhetlen, mely fájdalommal emlékezünk még az ő és a mi legfőbb reménységünk, a fényes jellemű és nagy tehetségű Rezső királyfira, a mi kegyes jóakarónkra, a dédelgetett trónörököse és az ő szörnyű végzetére, ki mint vakító fényű meteor jelent meg nemzetünk égboltján, hogy szíveink megnyerése és rövid ragyogó futás után, ott tűnjön el egy borzalmas katasztrófa nirvánájában, mérhetlen fájdalmat és teljes bizonytalanságot hagyva maga után!

S ezt követőleg nem-e vérző szívvel emlékezünk most is és fogunk emlékezni mindenkor és utódaink századok multán is, Magyarország Nagyasszonya, a mi anyagi gyámolunk és Mátyurunk, Erzsébet királynőnek, e szent lénynek, e törekeny virágnak váratlan elhervadásáról? Kinek „másoknál jobban kellett megértenünk szeretett fia elveszte feletti mélyeségű bánatát, annak a koronás anyának, a ki valaha olyan jól megértette az ország bánatát és akkor gyengéd puha kézzel szárította föl, a nemzet könnyeit.”

S ahol nekünk egy egész erős nemzetnek szívünk elszorult és szemünk könnybe lábadt és lábada ma is, ott az apa és hitestárs fejét ne csüggesztette volna le joggal a bánat, kivált miután ezen drága főt, már a korona sulya is nap-nap után nyomta? Mi közelebb állunk a történelmi tényekhez, semhogy azok lényege és eredményeiről helyes ítéletet illetve véleményt formálhassunk, de a történetíró azt fogja mondani, hogy a nagy fejedelemeink szükségére volt a szenvedések ezen nehéz iskolájára, a nemes fémnek eme edző és megszilárdító tüze, hogy saját nagyságának és kivételes erejének tudatára ébredjen, és azt a nagy világnak uralkodói cselekvései és ténnyel is tudatára adja, miként önmagán uralkodva, uralkodói kötelességeinek, a legsúlyosabb szívifájdalmak közepette is lelkiismeretes pontossággal eleget téve és „az isteni gondviselésben megnyugodva” ép lankadatlan ténykedéséből merítve erőt és irt, a millióknak szükséges lelki nyugalmának és egyéni emberi elégedettségének visszanyerésére s ép mivel annyira azonosította magát népei követelményeivel, nyerte azon rendkívüli jutalmat, hogy népei életében szinaranná olvadt egyéni életének tragéduma.

Mindezek folytán csodálattal és hálával állunk meg a nagy embernek és a nagy fejedelemeink fényben és gyászban, örömben és bánatban gazdag életének 80-ik határvonánál. Csodálattal szól az embernek, ki a legsúlyosabb csapások terhe alatt rendületlenül haladt a fejedelemeink kötelességeinek útján. Hálánk száll a fejedelemeink felé, ki a mult emlékei és a jelen vágyai ellenére ki tudta magát ragadni egy százados tévedés nyugzó öleléséből, hogy népeinek áldása és dicsősége lehessen. Tudva tudván, hogy a jövőt a mult tapasztalatai világítják meg, álljunk meg egy pillanatra és vessünk egy futó pillanatot a multra.

A nyolcvan éves agg fejedelemeink, az uralkodóház hagyományainak és bécsi tanácsadóinak hatása alatt, szintén a régi téves uton indult meg, de nyílt szemmel és okulásra fogékony lélekkel, úgy hogy a követett politika és a bekövetkezett események egybevetése, csakhamar átláttatták véle: hogy nem a választott utat, mely őszintén óhajtott célja elérésére, népeinek boldogítására vezet.

Az első hadbeli katasztrófa után az októberi diploma és februári pátenst következtek s bár ezek csokka alkotmányosságát a nemzet Deák Ferencel az élén el nem fogadta s még inkább a megindult kiegyezési tárgyalások, bár azok eleve eredményre nem vezettek, már világos jelei az egészséges küzdelemnek, mely a történelem hatása alatt az okot és okozatokat latolgató uralkodó lelkében az abszolutizmus és alkotmányosság között megindult.

Fölötte érdekes és értékes azon jóindulatu jellemzés, melyben a későbbi kiegyezés alkotói az 1860-ik évi decemberben történt első találkozások után részesítik egymást. Deák Ferenc nyilatkozata szerint egészen másnak képzelte a császárt: „Van esze és szíve — úgy mond — bámulatosan ismeri az ügyeket és nagy lelkiismerettel tárgyalja azokat.” Viszont a császár: nem győz eléggé csodálkozni Deák Ferenc becsületességén, erős meggyőződésén és bölcsességén. „Ez aztán a tetőtől talpig becsület, erős meggyőződésű ember. És milyen a logikája! Csak hogy sokat tart kihetőknek, ami alig leküzdhető akadályokba ütközik.”

A második nagy katasztrófa azonban, amely az abszolutizmus politikáját a közigazgatási csataterén érte, valamint Deák Ferencnek a nemzeti követelések terén a szerencsétlenségben tanúsított bölcs mérséklése elhárították az alig leküzdhetőnek vélt akadályokat és elsimitották a kiegyenlíthetlenné látszott ellentéteket.

A történelem szűrőjén át megkristályosodott igazság feltárta az erőegyensúly rendszerét, melynek az 1867-ben történt kiegyezés, a dualizmus és paritás lettek következményei és 1867-ik évi június hó 8-án a Felsőleg fejeit az apostoli királyi korona ékesítette.

„A király és nemzet” — mondja Szilágyi Dezső az ezredéves ünnepen a képviselőház hódolatát tolmácsoló hatalmas beszédében, „e napon egyesültek egy oly törekvésben, melyben a kettő megmaradna az egységes magyar állam, annak alkotmányos függetlensége és ősi szabadsága, a magyar nemzet oszthatatlan egysége és a magyar államnak az uralkodóház közösségén alapuló kapcsolata a Felsőleg többi királyságaival és országaival beláthatatlan időkre biztosítva van.”

„Ezen átöröklött alapoknak főtartása, azok követelményeinek intézményekben minél hibebe megvalósítása és rendíthetlenné tétele nemcsak törvények által, hanem az azokhoz fűződő ragaszkodás erejénél fogva is: ez azon feladat, amelyben a király és nemzet eme nagy napon egyesültek.”

S e nagy nap óta nem volt egyetlen nap, mely fogyatkozni látta volna törhetlen hűségünket, hazafiúi lelkesedésünket, alattvalói szeretetünket a király fölkel személye iránt, ki meghódította a nemzet szívét, mert tudtuk, hogy mióta szent ősenek István királynak koronája érinté fejét, a magyar birodalomban nem volt senki, ki jobban tisztelte volna törvényeinket s aki a jobban iránti kötelességeit nagyobb buzgalommal tisztelte volna mint ő” (hercegprímás) és nem volt királyaink között egy sem, ki királyi hitűvelét, esküjét dicső-

ségesen uralkodó királyunknál hibebe megtartotta volna (Szlávy József).

Viszont a legalkotmányosabb király sem csalatkozott — saját szavai szerint — a nemzet loyálisában: „Bizalmam az ősi erénybe volt jelszavam, midőn Magyarország apostoli királya és hű népe között a kölcsönös szeretet és bizalom megerősödvé új zálogot nyert. E bizalomban nem csalatkoztam, mert a magyar nemzetnek ősi erényei: hű ragaszkodás királyához és rajongó szeretet hazájához, melyek minden alkalommal szívemelő összhangban nyilvánultak, minek folytán nemcsak az ország szellemi és anyagi terén a legörvendesebb haladás és fejlődés mutatkozott, hanem az egész monarchia hatalmi állása is növekedett.”

És reméljük, hogy a legutóbbi fájalt félreértés eltűnével, nemcsak felső urunk további szeretetére is biztosan számíthatunk, de teljesedni fog az is, amit a képviselőház küldöttségének adott válaszában mondott: „Nem kétlem, hogy habár a célra vezető utak választásában egyesek nézetei eltérnek is, mégis mindnyájunkat csak egy gondolat, a haza jóléte vezet és hogy az egész képviselőház valódi hazafias érzelmeitől és a szent korona iránti hűségtől áthatva, támogatni fogja népeim boldogítására irányított szándékaimat, melyek valószínűleg a legjobb jutalma leendő faradozásaimnak.” Ezen valódi alkotmányos királyhoz méltó szavakban gyönyörködve, örömmel állapítjuk meg az ország jólétének és erejének minden irányban gyarapodását, az ország nagyjainak annak idején az alkotmányos kormányzás, a király és a nemzet egyetértésétől vart nagy eredmények valóra váltát, melyt ha minden időben megővni tudunk, az Auróra boreális, az éjszakai hajnal csodás fényében jelenik meg a győzedelmes, munkás magyar nemzet. Mely nagy királyunk tiszta lelkéből, mely bölcsességéből és a legnagyobb, leglélegteljesebb magyar államférfi, a haza bölcséje és az arra hivatott alkotmányos faktorok hűség közreműködéséből úgy fakadt fel, mint a kiesinyke makkból a százados tölgy, ezek áldásos ténykedéséből, a hatalmas és szabad Magyarország; mely a magyar nemzetnek — anyai balszerencse közt és oly sok viszály után — nemcsak benn, de künn a nyugat mívelt nemzetek között is nemcsak helyet, de immár haladott kulturája folytán, tekintélyt és befolyást is biztosított.

Mindezen vívmányokat még becsesebbé és megnyugtatóbbakká teszi azon jóléti tudat, melyet a m. kir. statisztikai hivatal legutóbbi (1906—1908-ik évi) népmozgalmi adatai igazolnak: hogy a magyar nemzet organizmusa egészséges, hogy a magyarság és így azon elem, mely ennek az egész nemzeti társadalomnak magja és törzse magában is, a többi alkotó elemekhez viszonyítva, diadalmasan jár a fejlődés élén és egyre gyarapszik hódító és beolvasztó erőben. Az 1900. évi népszámlálás arányszáma pedig 51'04-ről 1908-ban természetes gyarapodásban 59'02-re emelkedett.

Mindezek folytán hálás szívvel köszönjük meg a Mindenhatónak azon különös kegyét, hogy nekünk olyan uralkodót adott, királyunk felső személyében, ki: „az erők egyesítésének, a lelkesítésnek és mérséklésnek hatalmát bírja.” Áldására a szent frigynek, melyet a hű és szabad magyar nemzet alkotmányunk talaján kötött és hogy megáldotta hosszú élettellel, hogy nemcsak megkezdhetette, hanem meg is szilárdíthatja a kötött frigyét és hogy a nemzet és király között levő — ismét visszanyert — boldogító egyetértés soha meg ne gyengüljön, soha el ne homályosodjék. Maradjon ez a szent hagyomány minden időn át a királyi családban és nemzetben is egyaránt és a mai ünnepélyes nagy napon bálványozott alkotmányos királyunk születésének 80-ik évfordulóján, mélyen érzett meghatottsággal eltelve, tehetjük-e ezt méltóbban ő hozzá és méltóbban a mi nemes és tiszta érzelmeinkhez, mintha valamennyien egyértelmű mély alázattal fordulunk a magyarok Istenéhez, hogy hallgassa meg a sokat szenvedett, sokat küzdött és sok vihart átélt nemzet buzgó könyörgését,

melyet gondolatban Ő csász. és apostoli kir. Felsege magas színe elé állva: Bács-Bodrog vármegye ünneplő közönsége nevében Ő Eminenciája a hercegprímásnak millenáris gyönyörű beszédje meghihletett szavait idézve, következő melegen átértett imában foglalok össze:

Felseges király! Nemzetem atyja!

Isten irgalmából Te vezetted be a magyar nemzetet a második ezer évbe, nem fegyverek zőrejével, hanem bölcseséged fényével, szereteted melegével. Esdve kérem a királyok királyát, nyujtsa ki védő karját felseges személyedre, öntse és árasssa rád kegyelmének bőséges teljét, hogy ennek világosságánál részletesen és tisztán fölismerve nemzeted ügyeit, átlátva bajait, bátran és szerencsésen teljesíthessed és oldhasd meg mely kötelességérzettel, alkotmányos hűséggel és lankadatlan fáradsággal kezelt királyi feladatodat.

Adjon neked az Ur esőndes országot, hű tanácsadókat, jó népet, erős hadsereget, tartós békességet, hosszú életet, hogy népedet szentségben és igazságban — a 80-ik életévet immár szerencsésen megérve — meg soká, igen soká boldogan vezethessed.

Ugy legyen! Éljen a király! Éljen a haza!

Mindkét diszközgyűlésen a törvényhatósági bizottságok, a hatóságok és egyesületek — a jótékony nőegyesületek is — nagy számmal voltak képviselve s önkéntes hódolatuk lelkes éljenzésekben nyilvánult meg az ünnepi beszédek hatása alatt.

A zentai tűzoltóverseny.

A vármegyei tűzoltószövetség e hó 14-én Zentán tartotta meg ezidei nagygyűlését és ez alkalommal tűzoltóversenyt is rendezett.

Nagyszabású ünnepekkel kapcsolatban folyt le a nagygyűlés. Az ünnepek már 13-án vették kezdetüket, amikor a szövetség elnöksége, választmánya megérkezett és este 9 órakor az Eugen-szálló színháztermében ismerkedési estély volt, melyen a sok bajtárs lelkes örömmel üdvözölte egymást, örülve a viszontlátáson. 14-én reggel 5 órakor ébresztő volt, mely után a fogadó-és rendezőbizottság a vendégek fogadásával és elszállásolásával volt elfoglalva. 8 órakor gyülekezés volt az ottani tűzoltó laktanyán, honnan a versenyterre vonult a 300 főnyi emberből álló igazán impozáns tűzoltó csapat, ahol tábori mise volt, mely után diszmenetben elvonult az egész csapat a szövetség elnöke, ifj. bajsai Vojnits István főispán előtt. Ezután a választmány, majd pedig a szövetség közgyűlése következett.

A közgyűlésen választás után a tisztikar így alakult: ügyvezető-alelnök Szigethy István, titkár Tóth Ernő, ügyész Pataj Sándor dr., pénztárnok Matzitz Gusztáv. Választmányi tagok: Osztrogonác Ferenc, Csirszka Konrád, Milassin Andor, Nagy Gergely, ifj. Tóth József, Kovács Lajos, Jovánovits József, Kesmárky Béla dr., Kiss Gyula, Cziráky Gábor, Vilpert Jakab. Póttagok: Kereszturi Károly, Gáspár Dezső, Petonszky József, Nacs Ferenc.

Délután 4 órakor vette kezdetét a tulajdonképeni verseny, amely amellel, hogy gyönyörű lefolyású volt, tanulságokban ropant gazdag volt. Ez a tűzoltói verseny meggyőzhette a laikus közönséget, amely rendszerint kicsinylő kritikával áll a tűzoltókkal szemben, a tűzoltói intézménynek a maga nemes, nagyszerű és mindenekfelett nagy nemzetgazdasági jelentőségű hivatásáról. A mi közönségünk sohasem aszerint becsülte

tűzoltóinkat, mit és mennyit fáradozik minden egyes tagja, hogy minél tökéletesebb legyen szakmájában, hanem az ünnepélyek alkalmával rendezett parádés kivonulások külsőségei után. Ennél sokkal magasabb, humánusabb és hasznosabb a tűzoltó hivatása, mint a lefolyt verseny bebizonyította és a nézők is meggyőződhetnek róla.

A verseny rendezéseért és megtartásáért köszönet illeti a szövetséget, mert e verseny figyelmet fordított és alkalmat nyújtott mind az egyéni, mind a testületi érvényesülés kifejtésére. A célt, melyet kitűzött, el is érte, mert igazán szép és rendkívül ügyes, gyors mozdulatokkal történtek a támadások és felvonulások a kapott feladatok keresztülvitele alkalmával. Rendkívüli hatással lesz e verseny az egyes tűzoltókra is, a testületekre is, sarkalni fogja ambíciójukat nemesak arra, hogy szép díjakat nyerjenek, hanem arra is, hogy a szolgálatban mennél tökéletesebben megfeleljenek.

Megyénk tűzoltó testületei ez alkalommal kiváló elismerésre méltó módon mutatták be tudásukat és rátermettségüket, úgy hogy csak a legteljesebb elismerés hangján emlékezhetünk meg róluk.

Kézifecskendő, iskolai és gyorszerelésére jelentkeztek: Ószivác, Péterréve, Csantavér és Ujvidék tűzoltó testületei. Az első díjat egy remek diszbillikomot a csantavérik vitték el, a II-ik díj, egy sisak alaku serleg, az ósziváciaknak jutott, míg Ujvidék és Péterréve elismerő oklevelet nyertek.

Billenő fecskendőre jelentkezett Óverbász, Zombor és Apatin. Az I-ső díjat, a szövetségi elnök által adott ezüst billikomot, a zomboriak, a II-ik díjat az óverbásziak nyerték el.

A támadási versenyben résztvett Apatin és Zombor. A verseny feladatait Tóth Ernő szövetségi titkár dolgozta ki, melyeket a szövetség zsűrije elfogadott. E versenyben az apatiniak vitték el a Vermes Béla által adott nehéz ezüsthől készült billikomot. E versenyben a zomboriak csapata saját hibáján kívül esett el a győzelemtől.

Az egyéni versenyben, a mászásban a következők tüntek ki és nyertek díjat: Mack Gáspár (Zombor) ezüst botot, Platán György (Ujvidék) ezüst botot, Kohlenberger Fülöp (Ószivác) ezüst órát, Vinterstein Henrik (Óverbász) ezüst órát, Keszler József (Apatin) ezüst órát. A versenyben résztvett csapatok vezénylő tisztjei közül pedig Földi István csantavéri parancsnok ezüst poharat, Salapáti Kálmán óverbászi parancsnok ezüst szivarkaszelencét, Weigand Lőrinc zombori szakaszparancsnok ezüst cigarettatárcát és Lengyel Pál péterrévei alparancsnok ezüst cigarettatárcát nyert.

A verseny ünnepeit a zombori troubadourok kabaret estélye fejezte be méltóképpen a nagyszabású ünnepélyt.

Országos Szent István ünnepély a Margitszigeten.

Augusztus 20-án bizonyára az utolsó helyig benépesül a főváros kies üdülőhelye, a Margitsziget s az a tábor, mely a Gyermekszanatórium ünnepén I koronáért megváltja a szigeti belépőjegyet, annyiféle érdekesnél érdekesebb és látványos szórakoztatásban fog gyönyörködhetni, amelyre csak ily kivételes alkalmakkor juthat sor. Az I koronás jegyek érvényesek az összes mutatványok megtekintésére minden külön ráfizetés vagy külön jegy váltása nélkül; elkülönített terület egyáltalán nem lesz és minden látványossághoz ingyen férhet hozzá a nagyközönség.

Az országos ünnepély változatos programja immár végleges megállapítást nyert. Dél előtt 10 órakor a Gellért-hegyről 12 ágyú lövés figyelmezteti a közönséget az ünnepély megtartására; magán a szigeten délután 3 órakor a szigeti sportpályán fog lefolyni az Ujpesti Tornaegyesület 25 éves fennállása alkalmából rendezendő országos jubileárius atletikai viadal 25 sportszámmal. A viadal értékes díjazásáról gondoskodtak: gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter, Budapest székesfőváros, gróf Weinckheim Frigyes, gróf Károlyi Mihály, Cseh Ervin, gróf Almásy Dénes, Saxlehner András, báró Schossberger Viktor, Glück Frigyes, Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Osztrák Államvasut Társaság, Palotay Rezső, gróf Széchenyi Gyula, báró Wodianer Albert, Tolnay Lajos, báró Madarassy Beck Gyula, Jankovich Bécsán Elemér, Hatvány-Deutsch Sándor, Haggemacher Róbert, báró Dirsztay Béla, a Ganz féle villamossági r. t. és többen.

A díjakat a nagyközönség előtt a verseny befejeztekor este 7 órakor osztja szét Bezerédj Viktor államtitkár. A sportpályán, ahol egyébként Szeghő karnagygyal az élén a 23. gyalogezred zenekara fog hangversenyezni, egy birkozó mérkőzés fogja a közönséget gyönyörködtetni. Hazánk két legjelesebb birkozó egyesülete: a Budapesti Athletikai Club és a Törekvés Sportegylet vállalkozott ugyanis arra, hogy három súlycsoportban klubközi mérkőzést fog bemutatni.

Ez alatt nappali tűzijátékot mutat be az Emmerling cég, amennyiben tréfás röppentyűk és ballonok fogják mulatni a közönséget. 6 órakor katonazenekar kísérete mellett a közönség sorában rögtönzött pódiumon a Henry cirkusz egyik legkitünőbb és vonzóbb műsorszámát a Riccardinis néger ének- és táncsoport eredeti jelmezben mutatják be, hogyan élnek, táncolnak és mulatnak Martinique szigeten, ahonnan a négerrek Budapestre kerültek.

Az ünnepély szenzációja az esti tűzijáték lesz; egyike a leghatalmasabb tűzijátékoknak, amelyeket az utóbbi esztendőknél során a fővárosban láttak. Az Emmerling cég egész gyári személyzete készíti ezeket ama tűzijáték testecskéket, amelyekkel a legművészebb kivitelben akar az ünnepély kedveskedni a közönségnek. A főérdekessége lesz az esti tűzijátéknak a „tűzfényképek” csoportja. A közönség alkalmat kap gyönyörködni Hohenberg Zsófia öfenségének, a Gyermekszanatórium védnökjének, több népszerű államférfiúnak és művészeink tűzfényképeiben, melyek brilliáns gránát bombáknak röpködése közben fognak megjelenni. Meglepetést fog kelteni a szigeti partnak különböző színben való megvilágítása. A tűzijáték végeztével a szabad ég alatt az Apolló Projektográf Színház 1 óráig tartó elite műsorról fogja a közönséget szórakoztatni. A vetítővászon a sötét dunai oldalán lesz elhelyezve és így ez előadás mindenkinek hozzáférhetővé válik. Esti 10 órakor újból fellép a Henry cirkusz bájos néger csoportja, majd megkezdődik a táncmulatság katonai és cigányzenekar mellett.

Az Országos Gyermekszanatórium Egyesület a trombitáknak, sipoknak, konfettiknek és serpentineknek alkalmazását nem engedi meg, eszerint ezek árusítását is megtiltja. Egyébként pedig az ingyenes mutatványokon kívül bármilyen néven nevezendő árusításoknak, illetőleg árusításoknak, gyűjtéseknek, tombolázásnak rendezését teljesen mellőzi, tehát kizárólag arra törekszik, hogy szórakoztatásával kedélyes hangulatot keltsen és sem a jótékonyág gyakorlásának örve alatt, sem más módon a látogatóknak kiadásokat ne okozzon. Az egyesület így is reméli, hogy az egy koronás belépődíjból jut a gyermekszanatóriumnak és ezzel mindazok, akik egy koronával Szent István napján a Margitszigetre kimennek, egészséges levegőn, kedves és kedélyes mulatsággal töltik el a napot, jól is mulatnak és jótékonyágot is gyakorolnak. A rendkívüli érdekes atletikai versenyt a Magyar Athletikai Club és a B. T. C. football mérkőzése fejezi be, amelyen a két klub a felajánlott ezüstserlegért küzd.

H I R E K .

Változás a kir. pénzügyigazgatóságnál.

Csak a napokban tettünk említést arról, hogy Popp György miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató nyugdíjazását kérte, ma pedig a legutóbbi hivatalos lap alapján már arról adhatunk hírt, hogy Popp György nyugdíjazása meg is történt. Hogy Popp Györgynek csaknem 43 évre terjedő szolgálata mily gazdag volt eredményekben, annak legfényesebb bizonyítéka, hogy a tényleges szolgálat közben is már ismételtén kitüntetett kir. pénzügyigazgatót, állandó nyugdíjaztatása alkalmából kiváló szolgálatainak elismerésül öfelsége a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Erről szóló tudósításunkat azzal az óhajással zárjuk, hogy hosszú időre terjedő szolgálata után a jól kiérdemelt nyugalmat is sokáig élvezhesse.

A megürült pénzügyigazgatói állásra öfelsége Fodor Mihály pénzügyi tanácsos, zombori m. kir. pénzügyigazgatóhelyettesét nevezte ki.

Az új kir. pénzügyigazgató, aki igazságszeretete és előzékenysége folytán úgy a vármegye közönsége, mint tisztviselőitársai körében már is közszerepetnek örvend, az igazgatói állást 30 évi és csaknem kizárólag a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál teljesített kiválóan terhes és eredményekben a nyugalomba vonult kir. pénzügyigazgatójánál nem kevésbé gazdag szolgálat után nyerte el.

Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató azon ritka köztisztviselők közé tartozik, akik hivataluk buzgó ellátásával nem tekintik kimerítettnek emberi hivatásukat, hanem tevékeny részt vesznek a társadalmi életben is. Nem volt nemes cél mozgalom, mely ne számíthatott volna lelkes támogatására. Akár a működés, akár a humanitás ügyét kellett felkarolni, mindig ott találtak s ma is ott látjuk a legelső sorban. Sőt családtagok állapotát lehetővé tette, hogy két kézzel áldozzon a két szent oltáron, szülő városában Kecskeméten s hivatali működésének székhelyén, Zomborban.

Ez teszi bennünk erőssé a hitet, hogy az öröm és közmegelegedés, melyet az új kir. pénzügyigazgató szerencsés megválasztása vármegyeszerte keltett és köztudomás szerint kelteni fog, állandó és tartós marad.

A m. kir. pénzügyminiszter ur kinevezte még pénzügyi tanácsossá, helyettesi megbízatásának fenntartása mellett: Komáromy Gyula pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyi titkár pénzügyigazgatóhelyettesét, pénzügyi titkárrá: Magyar Pál pénzügyi segédtitkárt és pénzügyi segédtitkárrá: Kohut Ödön pénzügyi fogalmazót.

Végül ugyancsak a m. kir. pénzügyminiszter ur Semberly István pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgatóhelyettesét a szolgálat érdekében, helyettesi megbízatásának fenntartása mellett Zomborból Balassagyarmatra helyezte át. — E kinevezések, illetve áthelyezésekben mindannyian régi óhajításuk teljesítését és tisztviselőitársaikkal együtt szolgálataik elismerését találják.

Kinevezés. Ifj. Vojnits István főispán dr. Mikosevits Dezső jogszigorlót díjtalan közígg. gyakornokká kinevezte és szolgálatára a tisztí ügyészséghez osztotta be.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Rózsa Mátyas kapuvári kir. járásbíró-sági és Willweger Antal szabadkai törvényszéki irnokokat kölesönösen áthelyezte.

Kölcsönös áthelyezés. A hadügyminiszter Eder István bajai és Mislav Pál székesfehérvári cs. és kir. hadnagyokat kölesönösen áthelyezte.

Kongresszus. A magyarországi bírósági jegyzők folyó évi szeptember hó 11-én Szabadkán országos kongresszust tartanak.

Nagyboldogasszony. Hétfőn a szokott kegyelettel áldozott a buzgó hitű katolikus Magyarország a boldogságos szüzanya emlékének. Nekünk különösen ünnepünk, mert dicsőült első magyar királyunk országát szüz Máriának ajánlotta föl. Ez a patronátus azután belegyökeredett a nemzet lelkébe. Rákóczi Ferenc fejedelmünk szüz-Máriát iktatta a harci lobogókra és a máriás zászló alatt vitte a kurucokat dicsőséges harcokra. A Mária-kegyelet azért sokkal jobban virágzik nálunk, mint másutt. E napon számos bucsujárás is van a különféle Mária-kegyhelyekhez és Mária-képekhez. Ilyenkor felzendül a régi magyar egyházi ének is, mely a mi patronánk segítségét könyörögi a szegény szenvedő Magyarországra.

Jubileum. Az apatini férfi dalárda — mint már megírtuk — folyó hó 20. és 21-én 50 éves fenállását üli meg. Ez alkalmából dalverseny is lesz, amelyen a zombori iparos dalárda is részt vesz. Reméljük, hogy a dalárda régi jó hírnevét újabb dicsőséggel fogja gyarapítani.

A német császár Bácsme-gyében. A német császár szeptember 17-én Frigyes főherceg látogatására Belyére érkezik. Onnan csolnokon átrándulnak a főhercegi birtok bácsmegeyei részére, ahol szarvasokra fognak vadászni. A hercegszántói határban máris nagyban folynak a készülődések.

Tekeverseny. A zombori polgári kaszinóegyesület folyó hó 21-én védszentjének emlékére ez idén is megtartja tekeversenyyel, kabaréval és táncal egybekötött tekeversenyét, amelyre városunk közönségét tisztelettel meghívja. A tekeverseny díjai Gruda Pál dohány különlegességi árudájában megtekintetők. A tekeverseny szabályok az egyesület helyiségeben vannak kifüggesztve. A kabaré és táncmulatságra belépődíj nincs.

Választások. Monostorszeg község képviselőtestülete folyó hó 12-én választási jökevényben volt. E napon választott bírót, esküdtet, segédjegyzőt és orvost. Községi bíróvá egyhangulag Burghart Miklóst, általános többséggel pedig esküdtté Schmidt Sebestyént, segédjegyzővé Kostyák Jánost (Bácsszentivánról), doktorrá dr. Weisz Adolfot (Bacszyula-falváról) választották meg. A végrehajtói állással járó fizetést 1000 koronára emelték s így ezt az állást is hamarosan betölti.

Biróválasztás. Hegel Jakab újverbázi községi bíró lemondása folytán megüresedett bírói állásra a képviselőtestület Nonnenmacher Jakab újverbázi lakost választotta meg.

Feminista előadást tartott Pataj Sándor Pöstyénben Nagyboldogasszony napján „A nők választójoga” címen. A közvetlen előadást a díszes közönség zajos tetszéssel fogadta. A Felvidéki Feminista Egyesület az előadást vitával kapcsolta össze, amelyben felszólalt, a tárgy ellen: dr. Bachrach Párisból, mellette: Bedy Schwimmer Rózsa Budapestről és dr. Weinbergerné Nyitráról. Az előadást társas vacsora követte, amelyen a Felvidéki Feminista Egyet elnöke nagysurányi dr. Engel Imréné mondott köszönetet az előadónak.

A VHOSz szeptember 18-án tartja közgyűlését Budapesten. A bácsmegeyei választmány tagjait értesitem, hogy a szabadjegyek iránti bejelentésekkel Bárdos Armin pénztároshoz forduljanak. Pataj, elnök.

A Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövetség folyó hó 27-én és 28-án Ujvidéken tartja évi rendes közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg 27-én d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órakor a fiókszövetség választmánya tart ülést, hogy a közgyűlést előkészítse és a „dr. Holländer Adolf”-féle ösztöndíj adományozásáról határozzon. Délután 5 órakor veszi kezdetét a közgyűlés az elnöki megnyitóval és jelentéssel, ezt követi a titkári, a pénztári jelentés és a számvizsgáló bizottság jelentése az 1909. évi számadásokról. Az általános tisztújítás megejtése után állást foglal a szövetség a tápszertörvény, járványtörvény és a törvényhatósági közegészségügyi törvény tervezeteire nézve, tárgyalja a községi és kör-orvosok országos nyugdíjintézetét, tekintettel a megyénkbeli községi alkalmazottak eddigi nyugdíjigényeire, nemkülönben a kerületi munkásbiztosító pénztárakkal kötendő egyezségeket, végül a közgyűlés előtt legalább 3 nappal beadott indítványokat. Közgyűlés után diszvacsoara lesz a városi fürdőben. Másnap 28-án d. e. 9 órakor a fiókszövetség tudományos szakosztálya a városi artézi fürdőben tudományos ülést tart, melyen dr. Spitzer István a tuberkulózis korai felismeréséről értekezik, dr. Pollermann Arthur a Spengler-féle Immunkörper-kezeléssel szerzett tapasztalatokat, dr. Róna Dezső pedig a peritonitis tuberkulózist ismerteti. Ezen előadások a gümőkór tárgyában Kuthy magántanár és Hollós főorvos urak által Zomborban, f. évi május hó 15-én tartott előadások sorozatához esatlakozván, utána az egész sorozatra vonatkozó tudományos vita fog következni. — Deli 12 órakor a város ünnepi ebédet ad a szövetség tiszteletére a Récei-féle vigadóban, délután 2 órakor kirándulások lesznek. Mint-hogy a vendéglátó városi hatóság és fürdőigazgatóság tájékozódni kíván vendégeik számáról, a szövetség felhívja a tagokat, hogy részvételüket dr. Deák Imre kartársuknál jelentsék be, mely esetben lakásról is fognak gondoskodni.

Gyászhir. Madzinyi Géza okl. gyógyszerész és m. kir. postamester folyó hó 11-én életének 51-ik évében Jánoshalmán meghalt. Temetése folyó hó 12-én nagy részvét mellett ment végbe.

Lódijazás. A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 8-án Titelen lódijazást rendez.

A városok segélye. A belügyminiszter a városoknak az általuk végzett állami teendőkért kártalanításul nyolcmillió korona dotációt utalt ki négy évre. A városok között most mozgalom indult meg aziránt, hogy a belügyminiszter a négy milliót ne négy év alatt, hanem egyszerre ossza ki a városok között. A kérdés a polgármesterek kongresszusán napirendre is kerül, mert a zombori polgármester ezirányban indítványt terjesztett elő.

Csőd. A zombori kir. törvényszék esődöt nyitott Bächler Adolf cservenkai bej. cég ellen. Tömeggondnok dr. Gaál István, helyettese dr. Körtvelyessy Mór zombori ügyvédek. Bejelentési határidő szeptember 16., felszámolás szeptember 30.

III. oszt. kereseti adó. Zombor szab. kir. város tanácsa a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság részéről 1910-re javasolt III. oszt. ker. adókövetési lajstromot folyó hó 16—23-ig bezárólag a városi adóügyosztályban közzemlére kitette, hol a hivatalos órák alatt jogában áll minden egyes adózó félnek beletekinteni és az esetleg sérelmes javaslat ellen felszólalását a város tanácsánál avagy a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságnál írásban benyújtani.

Értesítés. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a rajnai (dél-német) svájci—magyar—román—szerb—bolgár-keleti személy- és podgyászforgalom Wienen át folyó évi szeptember hó 1-ére kilátásba helyezett új díjszabás csak ez év október hó 1-ével lép életbe.

Vásár. Titelen folyó hó 21. és 22-én országos vásár lesz, amelyre vészmentes területről mindenféle állat felhajtása meg van engedve.

Jansen Antal bioszkopja, mely legutóbb Pancsován időzött, a jövő hét folyamán városunkba érkezik. Képei a kacagató és drámai jelenetek kivül a nagy világ minden tájáról, a föld minden népének életéből egy-egy tanulságos és érdekes képsorozatot tárnak elénk. Tiszta és nyugodt képeivel s mindig újabb és újabb mutatványával a közönség igényeit minden tekintetben képes kielégíteni. Külön meg kell emlékeznünk szinchron képeiről, melyek Magyarországon csak nagyon kevés helyen voltak még eddig láthatók. Ezek a képek csodálatos újítást alkotnak a kinematografia terén, amennyiben elektrotechnika segítségével nemcsak élő alakok jelennek meg a nézők előtt, hanem egyszermind beszélő, enklő és zenélő alakok is s így a szinpadon lejátszódó jeleneteket ugyszólván teljes élethűséggel adják vissza. Ajánljuk a bioszkop látogatását a közönségnek.

Meglopta a gazdáját. Krizsák Ferenc helybeli kereskedősegéd alkalmazásában állott Stein Jakab divatárus föutcai üzletében. Mint első segéd, tisztességes fizetést élvezett, azonban a nagyzás hóhortja miatt nem elégedett meg fizetésével, hanem egy könnyebb eszközhöz nyult, hogy renoméját biztosítsa, de ezzel nem biztosíthatta, sőt teljesen elvesztette, mert gazdája a lassankint úzótt lopásról tudomást szerezve, hétfőn a rendőrséggel házkutatást tartott segédjénél, amikor is a tárgyaknak egyrésze — amelyek nővéreinek lettek száma — előkerült. A gazda eddig számottevő kárt szenvedett. Szerencséje, hogy a titok idejében kipattant s így megakadályozhatta a további károsodását. A gyanu oda terelődik, hogy Krizsák már régebbi idő óta üzi ezt a nála ugylátszik megkedvelt foglalkozást, mert állítólag előbbeni helyéről is ezért volt kénytelen távozni. A rendőri vizsgálat lesz hivatva kideríteni, hogy a segéd mióta üzi a jövedelmező foglalkozást.

Kezdődik az adófizetés. Véget ért az ex-lex, Lukács László pénzügyminiszter két körrendeletet böcsátott ki a szünetelő adóztatásnak és adófizetésnek a rendes kerékvágásba való hozatala végett. Az egyik körrendeletben az adóbehajtásról és az adóhátralékosoknak nyújtandó kedvezményekről intézkedik a miniszter. Az adóbehajtás a szokott módon történik, de az ötszáz koronánál kevesebbet fizetők szeptember tizedikéig halasztásért folyamodhatnak. A második körrendeletben az adókievétel folytatásáról rendelkezik a miniszter. A lajstromokat azonnal kell kiteni és az adókievető-bizottságok sürgősen összehívandók. Befejezésül a körrendelet a betegápolási pótdadónak az összes egyenes adok után azonnal való kivetéséről szól.

A póttartalékosok behívása. Az utóbbi időkben a honvédelmi minisztérium intézkedéseiben erősen uralkodnak a humanitárius szempontok. Ennek az igazolása az a körrendelet is, amelyet a honvédelmi miniszter legutóbb küldött szét a törvényhatóságokhoz s amelyekben arra kér értesítést, hogy milyen időben volna legalkalmasabb a megyében a póttartalékosok behívása. A miniszter ezután a póttartalékosokat nem mind egyszerre szándékozik behívni, hanem turnusokban, és pedig az egyes turnusokat lehetőleg olyan időben hívják be, amikor behívásuk legkevésbé lehet ártalmára valamely vidék mezőgazdaságának.

A bornyilvántartás. Versec törvényhatósága felírt a földmivvelésügyi miniszterhez a bornyilvántartás eltörlése, a máv. felemelt szállítási tételeinek a borszállítványokra való korlátozása tárgyában és a pénzügyminiszterhez a boritaladó eltörlése végett. Feliratait hasonló szellemű feliratok küldése céljából az összes törvényhatóságoknak is megküldötte.

Táncmulatság. A csantavéri ipartestület folyó évi augusztus hó 21-én Petkov Sándor vendéglőjében a csantavéri műkedvelő ifjuság szíves közreműködésével színelőadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez, mely alkalommal színre kerül „A dalárdisták” című mulattató bohózat 3 felvonásban. Színre alkalmazta Deréki Dezső. Kezdeté este 8 órakor.

Drágul a posta. Tudvalevő, hogy a kereskedelmi kormány megígérte a postásoknak a fizetésrendezését. Hogy az államháztartásban ez a lényeges kiadási többlet zavart ne okozzon, mostan azt tervezik, hogy a helybeli portó árát, amely eddig 6 fillér volt, tíz fillérré fölemelik. Ez óriási jövedelmet jelent a postának, mert a helybeli postaforgalom nagyobb, mint a vidéki és külföldi. A nyomtatványok portója is változik majd. Eddig a portó 10 grammig 2 fillér volt, most a 2 filléres bélyeg maximuma 5 gramm lesz.

A zombori állami kisdudovodák felügyelőbizottsága hírül adja, hogy a zombori állami ovodákat folyó évi augusztus hó 22-én nyitják meg. A beírást az állami óvónők naponként reggel 8 órától kezdve végézik. A felvétel teljesen díjmentes.

Egy szerb tüzérszázados letartóztatása. A horvátországi csendőrség a mult napokban letartóztatta Risztics Koszta zajesári szerb tüzérszázadosot. A százados azzal vádolják, hogy Baeszkából és Horvátországból katonákat akart toborozni a szerb hadsereg számára. Risztics az elfogatás ellen elénken tiltakozott, azt állítván, hogy Abbáziába akart utazni. Igazolt tény azonban, hogy Risztics már augusztus 3-án átkelt Zimonynál, a Száva folyón és előbb Szalankemenbe, majd Titelre, Ujvidékre és Vukovarra utazott s onnan vasárnap érkezett Eszékre, állítólag csak azért, hogy a várost megszemlélje. A vizsgálat folyik.

A bácsmegeyi női ipariskolában a beíratkozások az 1910—11. tanévre szeptember hó 1., 2., 3., 4-én d. e. 8—12 óráig lesznek az intézet új helyiségében (Deák Ferenc-körút 22. sz. Husveth-féle ház). Bővebb felvilágosítással az iskola tanítóje (Lackner Emilia) szívesen szolgál.

Kerékpárverseny. A „Kossuthfalvai Kerékpározó Ifjuság” f. hó 21-én, vasárnap d. u. 6 órakor a topolyai uton levő Fernbach pusztájától a kossuthfalvai „Függetlenségi polgári kör”-ig kerékpárversenyt, este fél 8 órakor pedig a „Függetlenségi polgári kör” összes helyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendez.

Küzdelem az alkohol ellen. A Vas- és Fém munkások Lapja igen üdvösen hat a munkásokra. Minden számban felsorolja azokat az egyesületeket, szakszervezeteket, amelyek az alkoholizmus ellen küzdenek, de nem csak prédikálják a vizet, hanem isszák is. Ilyen például a pusztakaláni határozat, melyet az említett lap nyomán leközlünk: „Az italkedvelő szaktársakat ismételtlen kénytelenek vagyunk figyelmeztetni egy határozatunkra, amely szerint mindazok, akik hétfőn vagy más napon mámorosan jönnek a munkába, haza küldjük. Miután e határozatot nem igen vették figyelembe, ezért a bizalmi férfiak mindenkivel szemben legszigorubban fogják ezentul betartani.”

Fekete kéz. Óbecsének is meg van már maga maffia társasága. A napokban ugyanis Óbecse község néhány főbb tisztviselője fenyegető levelet kapott „fekete kez” aláírással, a melyben szigoruan intik az illetőket, hogy a község érdekében lelkiismeretesebben működjenek, mert különben rémes végük lesz. Szavuk súlyául még halál fejes rajz is disziti a titokzatos levelet. A névtelen, fekete kezű levél, melynek írója fekete lelkű is lehet, nagy riadalmat keltett a torony alatt és a rendőrség erélyesen kutatja a névtelen „fekete kéz” tulajdonosát.

Romlik a termés. A magyar királyi földmivvelésügyi miniszter most tette közzé a legutóbbi termésbecslést az augusztus kilencediki termés állapot alapján. Ez a becslés még a júliusnál is kedvezőtlenebb eredményeket tüntet föl. Különösen a buzában mutatkozik esőkkénés. A buza-termés, amely július eleje óta négy millió métermázsával romlott, most 51.48 millió métermázsára tehető. Ugyanilyen arányban romlott a zab- és rozsz-termés is. A rozsból 14.56, árpából 13.99, zabból 11.66, tengeriből 47.82, burgonyából 48.11 millió métermázsára várható termés.

Petrőci csendélet. Az országgyűlési választások izgalmai mindenhol elmúltak, testvér testvéreivel, apa fiával kibékült. Petrőcön azonban még egyre tart az izgatás, s ejti rémületbe a kormánypart híveit. Elretentő például, hogy az előjáróság ne merjen nemzetiségi jelölt ellen szavazati jogával élni, a községi bíró házat felgyújtották, mely egészen a tűz martalékává lett, a községi jegyző és aljegyző komlótermését pedig még szedés előtt megsemmisítették. Még sajnosabb a községi képviselőtestület magatartása, amennyiben kerekén megtagadta a kártérítést. Határozásából kitűnik, hogy hallgatóság helyesli a nemtelen boszút. Ámbár a tót nemzetiségi lapok s helybeli izgatók működése folytán kormánypartii választók részére a vagyon- és életbiztonságot csakis katonai karhatalommal lehet biztosítani, mindamelllett a nemtelen nemzetiségi honatyák jajgatnak, panaszkodnak s a képviselőházban interpellálnak elnyomatásuk miatt, nyilván azért, hogy jajgatásuk leple alatt annál fektelenebbül üzhessék gonoszságukat. Figyelmébe ajánljuk megyei képviselőinknek a petrőci dolgokat, hogy a nemzetiségi honatyák panaszaival hivatkozának rájuk s a hatóságot felhívjuk, hogy erélyes intézkedésével vegye elejét a további bajoknak a nemtelen izgatások értelmi szerzői ellen indítsák meg a nyomozást a legerélyesebben és torolják meg szigoruan s az élet- és vagyonbiztonságot katonai, ha kell, karhatalommal is védjék meg.

Beíratkozások. A zombori Krumpfle magán polgári leányiskola mind a négy osztályában a beíratkozások az 1910—11. iskolai évre szeptember hó 1., 2., 3. napjain lesznek. Felvilágosítással az iskola igazgatója szolgál.

A vasutas sorsa. Szabó József szabadkai illetőségű vasuti munkást Bácsalmáson tolatás közben egy vasuti kocsi ütközője elütötte. Szerencsére Szabó csak könnyebb sérülést szenvedett, de így is jó ideig kell majd az ágyat őriznie. A szerencsétlenül járt munkást vonaton szállították be Szabadkára, ahol most szüleinek lakásán ápolják.

Megölte a fiát. Nagy József csantavéri gazdálkodó a napokban István nevű fiát megkorholta. A fiúnak nagyon nehezére esett apjának dorgálása és felhevült állapotban bottal támadt apjára, ki viszont a bicskához folyamodott és oly szerencsétlenül szurta mellen fiát, hogy az nyomban kilehelte a lelkét. A gyilkos apát a csendőrség letartóztatta.

Beírás a női kereskedelmi tanfolyamra. A zombori kereskedők testülete által fentartott női kereskedelmi tanfolyamra a beírások f. évi szeptember hó 1—5. napjain lesznek a felső keresk. iskola tanácskozó termében naponként d. e. 9—11 óráig. A tanfolyamra felvehetőek mindazon leányok, kik a polgári leányiskola, felsőbb leányiskola vagy gimnázium négy osztályát sikerrel végezték, vagy megfelelő előképzettségüket felvételi vizsgálatlall bizonyítják. Az évi tandíj 120 kor., a beírás díj 10 korona. A tandíj félevenként előre, s a beírás díj azonnal fizetendő. Az előadások naponként d. u. 2—5 óráig lesznek a magán polgári leányiskolában.

Halálos ruhatisztítás. Kovács Jánosné topolyai lakos a napokban férjének ruháit benzinnel tisztogatta. Mikor a tisztítással készen volt, elővette a vasalót, paraszat rakott bele és ki akarta vasalni a ruhákat. A benzinnel telt üveget azonban nem tette el. Munkája közben a benzines üveg felborult és az asszony ruháját felgyújtotta. A szerencsétlen asszony oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy két napi iszonyu haláltusa után sérüléseibe behalt.

A háziasszony gyönyörűsége ha a valódi Eisenstädter-féle pasztával mázolt parkettjére tekint. A „Mollin” paszta minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyártója Eisenstädter Testvérek Bécsben IV.1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol s amely minden dobozon látható.

Fiatal csemete. Verebes Elemér topolyai suszterinasnak átadott a gazdája 30 koronát, hogy azon különféle portékát vásároljon. A suszterinas midőn a pénzt zsebében érezte, urnak képzelte magát és a pénzt hamarosan elverte, és azután bucsut mondva a dikicsnek meg a sámfának, megszökött Topolyáról. Gazdájának feljelentésére most a csendőrség körözi a fiatal csemétét.

Leányszöktetés. Zsablyán a múlt napokban Zlokolicza István megszöktette Mirilov Angelát. Ez még nem lett volna oly nagy baj, de vele együtt eltűnt körülbelül 2000 korona értékű ékszer is. Mirilov Tódor, a leány apja erre lopás vétsége miatt feljelentést tett a csendőrségnél. A szerelmes pár a szökés után egy elbujdosott, az augusztusi hurcolkodásról a fővárosban, egy belgiumi torony eltolásáról, melyet magyar mérnök végzett, a londoni suffragettek tüntetéséről, a német császárról, beocsini cementgyárról, a haraszi villamos vasutról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Telekes Béla és Oláh Gábor versei. Krudy Gyula elbeszélése, Zsoldos László és Anthony Hope regénye. Egyéb közlemények. Ős Lajos repülőgépe, a tanítók szőlőj-tanfolyama Nyiregyházán, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-kronika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre két kor. 40 fillér.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 14-iki száma szebbnél-szebb, érdekes képsorozatokkal közöl az irgalmasok új egri kórházáról, a budapesti világkiállításról, a finnországi nyárról, az augusztusi hurcolkodásról a fővárosban, egy belgiumi torony eltolásáról, melyet magyar mérnök végzett, a londoni suffragettek tüntetéséről, a német császárról, beocsini cementgyárról, a haraszi villamos vasutról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Telekes Béla és Oláh Gábor versei. Krudy Gyula elbeszélése, Zsoldos László és Anthony Hope regénye. Egyéb közlemények. Ős Lajos repülőgépe, a tanítók szőlőj-tanfolyama Nyiregyházán, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-kronika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre két kor. 40 fillér.

A bosnyák életből van véve a tárgya annak a szép elbeszélésnek, melyet Abonyi Árpád irt Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjába, a Jó Pajtásba. Ugyanabban a számban Dörmögő Dörmötör és társai folytatják szemléjüket a dobsinai jégbarlangban, egy cikk leírja a tanító ur balatoni nyaralását, Elek nagyapó mesét mond az eprecskéről, Endrődi Sándor és Miklós Elemér verseket irtak, egy képes cikk kedvesen írja le a falusi reggelt. Dánielné Lengyel Laura regénye, a szerkesztői üzenetek, rejtvények adják a szám további tartalmát. A „Jó Pajtás” előfizetési ára egész évre 10 kor., felévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fil. Előfizetési pénzek Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám alá küldendők.

Értesítés

a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1910—11. tanévének megnyitására.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1910—11. tanévére a felvétel Nagybecskereken folyó évi augusztus hó 26—31. között történik. Ezen idő alatt lehet jelentkezni, amely alkalommal következők igazolandók:

- Az, hogy az illető:
- a) a főgimnázium vagy főreáliskola nyolc osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett;
 - b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely község jegyzői (községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsú városi jegyzői) irodában mint aljegyző, (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött;
 - c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja;
 - d) feddhetetlen előéletű.
- A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam mellett bentlakással egybekötött

táptintézet van. A táptintézet 42 személyre teljesen be van rendezve. A táptintézetben vannak teljes fizetéses és kedvezményes helyek. Ágyneműről mindenki maga gondoskodik, szalmazsákokat kap.

Teljes fizetéses hely havi 32 korona. Ezenkívül havi 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd és vacsora jár.

A táptintézeti vállalkozó köteles: reggelire minden bennlakónak tejeskávét megfelelő cukorral és zsemlyével adni; ebédre három tál ételt, mely állhat: a) marhahús levesből, amelybe elegendő tésztaeműt, burgonyát, vagy hüvellyest kell befőzni; b) 15 dekagramm marhahúsból megfelelő környezettel és mártással, vagy egy tányér vastagételből $\frac{1}{8}$ kiló sült hússal vagy egy tányér paprikásból, benne főtt burgonyával vagy tésztaival; c) egy tányér sült vagy főtt tésztából;

vacsorára, ha délben két tál husétel volt, egy tányér sült vagy főtt tésztát, ha délben csak egy husétel volt, akkor $\frac{1}{8}$ kiló sült húst, egy tányér felmelegített vastagétellel vagy ugyanannyi környezettel, esetleg salátával, vagy végül egy tányér paprikást (gulyást) benne főtt burgonyával kiszolgáltatni.

A táptintézet felett állandó felügyelet gyakoroltatik.

Az élelmezést a kirendelt előadó ellenőrzi.

A táptintézetbe való felvétel iránti kérvényeket célszerű még augusztus első napjaiban beküldeni Nagybecskerekre az igazgató-sághoz, hogy a beosztás kellő időben és az egyesek vagyoni viszonyainak megfelelően történhessenek. Aki kedvezményes helyet akar elnyerni a táptintézetben, a bélyegtelen kérvényhez mellékelje a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető közszégi bizonyítványt.

A táptintézetben külön tanulóterem áll rendelkezésre. A szegényebb sorsú ifjak az intézet nagy könyvtárából tankönyvekkel is elláttatnak, amelyeket azonban a tanév végével vissza kell szolgáltatni.

A táptintézetben elhelyezett növendékek az intézeti orvos részéről ingyenes gyógykezelésben részesülnek.

Az évi tandíj 40 korona, mely összeg félevenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő.

Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, ez iránti bélyegtelen kérvényét a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető bizonylattal felszerelve nyújtsa be.

Jankó Agoston

alispán, a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam igazgatója.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület által folyó évi október hó 1. és 2-án Zomborban rendezendő lóversenyek sorrendje és feltételei:

Első nap. Szombat, október 1.

I. Mezőgazdák versenye.

II. Lovaregyleti díj. 800 korona (400 korona a Magyar Lovaregylet adománya.) Ebből 600 korona a győztesnek, 150 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1400 m. Oly 3é és id. belföldi lovak számára, melyek a folyó évben 1200 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é és id. 68 kg. Minden a folyó évben nyert 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 5 kg. ig. Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulóktól.

III. Urlovasok díja. Gátverseny. 1200 korona, adja az Urlovasok Szövetsége. Ebből 850 korona a győztesnek, 250 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2400 m. 3é és id. belföldi lovak számára. Teher 3é 65 kg., 4é 71 kgr., 5é és id. 73 kg. Minden (gát- és akadályversenyben nyert) 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 3é 5 kg. 4é és id. 4 kg. ig. Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól.

IV. Handicap. 1700 korona, adja a földmívelésügyi miniszter. Ebből 1200 korona

a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1800 m. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek az 1909—1910. években 3000 korona értékű versenyt nem nyertek. Teherközlés szeptember 24. Bánatjelentés szeptember 27. déli 12 óra. Teherközlés utáni nyerőre 4 kg. több. Beiratási díj 10 korona, további 10 korona a szeptember 27. után állva maradtaktól, további 20 korona az indulóktól.

V. Államdíj. 1200 korona, adja a földmívelésügyi miniszter. Ebből 800 korona a győztesnek, 250 korona a másodiknak, 150 korona a harmadiknak. Táv. kb. 3200 m. Oly 3é és id. belföldi lovak számára, melyek az 1909—1910. években 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 64 kg., 4é 69 kg., 5é és id. 70 kg. Minden az 1909—1910. években nyer 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 3é 6 kg. ig, 4é és id. 5 kg. ig. Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól.

Második nap. Vasárnap, október 2.

I. Zombori díj. 1000 korona, adja Zombor szab. kir. város. Ebből 800 korona a győztesnek, 250 korona a másodiknak, 150 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1600 m. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek az 1909—1910. években 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é és id. 68 kg. Minden az 1909—1910. években nyert 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 5 kg. ig. Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól.

II. Bácsmege díja. 2300 korona (2000 korona Bács-Bodrog vármegye adománya, 300 korona az Urlovasok Szövetsége adománya.) Ebből 1800 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2000 m. 3é és id. belföldi lovak számára, melyek az 1909—1910. években 2000 korona értékű versenyt nem nyertek. Teher 3é 65 kg., 4é és id. 69 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 5 kg. ig. Beiratási díj 20 korona, további 20 korona az indulóktól.

III. Gátverseny handicap. 1400 korona (1300 korona a földmívelésügyi miniszter és 100 korona az Urlovasok szövetsége adománya.) Ebből 1000 korona a győztesnek, 250 korona a másodiknak, 150 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2600 m. 3é és id. belföldi lovak számára. Teherközlés szeptember 24. Bánatjelentés szeptember 27. déli 12 óra. Teherközlés utáni nyerőre 4 kg. több. Beiratási díj 10 korona, további 10 korona a szeptember 27. után állva maradtaktól, további 20 korona az indulóktól.

IV. Zárhandicap. 1400 korona. Ebből 1000 korona a győztesnek, 250 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1600 m. 3é és id. lovak számára. Nevezés kötelező mind a két napi összes sikversenyekben nevezett összes lovakra. Teherközlés szeptember 24. Bánatjelentés szeptember 27. déli 12 óra. Teherközlés utáni nyerőre 4 kg. több. Beiratási díj 15 korona, további 10 korona az indulóktól.

Általános szabályok:

- Minden versenynél a Magyar Lovaregylet szabályai a mérvadók.
- Nevezési zárnap 1910. szeptember 20. est 10 óra.
- Nevezni kell Konyovits Antal versenytitkárnál Zomborban (Bácsmege), akinél a beiratási díjak a nevezéskor, az indulási díjak pedig az indulás előtt lefizetendők.
- Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhában szalaggal lehet és csak katonatisztek, tiszthelyettesek, urlovasok, vagy akiket a versenyintézőség azokká minősít, lovagolhatnak.
- Minden nevezésnek a ló korát, színét, nemét és leszármazását tartalmazni kell. Kéretik a feltételek szerinti sulyt és a versenyszint is ugyanakkor bejelenteni. A suly helyességeért a tulajdonos felelős.
- Kancák és herétek a sikversenyben $1\frac{1}{2}$ kg-mal kevesebbet visznek.
- Félvér lovak 3 kg. engedményben részesülnek mindaddig, míg három 600 koronás értékű versenyt nem nyertek.
- Minden készpénzben kiadott díjból 5% levonatik.

9. Walkover esetén a dijak a fele adatik ki.

10. A dijak a helyszínen a tulajdonosoknak vagy azok meghatalmazottjainak fog-nak kifizetelni.

11. Urlovasok, kik 15 versenyt nem nyertek, 2½ kg., kik 5 versenyt nem nyertek, 5 kg. engedményben részesülnek, (a handicapot, valamint oly versenyt kivéve, ahol a versenyfeltételek másként intézkednek) sik-versenyénél csak a sikversenybeli nyerések vétetnek tekintetbe, gát- és akadályversenyben való nyerések együvé számítanak. Ez engedmények a lovas által az ő felelősségére a mázsáláskor kérendők.

12. A totalisateur a Magyar Lovaregylet ebbeli szabályzatának van alávetve.

Versenyintézőség: Szemző István, Molnár Károly dr., Günther Ferenc, Poór Béla, Szemző Károly, Városy Károly. Az Urlovasok Szövetkezetéről: Rohonczy Lőrinc.

Handicapper: Magyar Elek.

Indító: Moshack János.

Versenybíró és mázsáló: Konyovits Antal.

Totalisateur vezető: Omelka Gusztáv.

Pénztárnok: Tomesányi Aladár.

Közzgazdaság.

A homoki szőlősgazdák kongresszusa. Szegedről jelenti tudósítónk: Már megirtuk, hogy szeptember 25—26-án kongresszusra gyűlnek össze a homoki szőlősgazdák Szegeden, amely város fekvésénél fogva, de nagyságánál és kulturájánál fogva is természetes központjaul kínálkozik a homoki szőlősgazdák tömörülésének. A kongresszussal egyidejűleg óhajtják a homoki szőlőbirtokosok a „Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesület”-ét megalakítani. Ez az egyesület az összetartás adta erővel hathatósan fogja ezután a homoki szőlősgazdák érdekeit képviselni. Ugyanazon időben a „Szegedi Gazdasági Egyesület” Szegeden országos szőlő- és borkiállítás rendez. A kongresszuson a szakszerű pinceépítésről, az értékesítés könnyítéséről Drucker Jenő dr. a M. Sz. O. E. igazgatója, a külföldi piac megteremtéséről sóvári Schneider Sándor dr. az országos kereskedelmi muzeum igazgatója, a csemegezőlő termeléséről, csomagolásáról, értékesítéséről Kecskeméti Géza szőlő és borászati felügyelő, a kecskeméti állami szőlőtelep igazgatója, a szőlőbetegségek elleni védekezésről Istvánffy Gyula dr. egyetemi tanár, az ampelelogiai intézet igazgatója, a rovarkárok leküzdéséről Jablonovszky József a rovartani állomás igazgatója, a homoki szüretelésről pedig Pottenkoffer Sándor szőlészeti és borászati felügyelő fog felolvasást tartani. Hogy a kongresszuson lehető legcsekélyebb anyagi áldozattal minden az ügy iránt érdeklődő szőlősgazda megjelenhessen, a kongresszus rendezőbizottsága a befizetendő kongresszusi díj ellenében annak ellenértékét túlhaladó szolgáltatmányokat ad a kongresszusra utazó gazdáknak. A kongresszusra jelentkező gazda a magyar államvasutak vonalaira kedvezményes jegyet, a kongresszusra és a kapcsolatos szőlő- és borkiállítás, borkóstolóra ingyen részvételi jegyet kap. Elszállásolásról a rendezőbizottság gondoskodik és pedig a legmértékeltőbb szabadidők mellett, sőt a szegényebb gazdáknak, akik csoportosan jelentkeznek, ingyen elszállásolást ad. Végül a kongresszusra jelentkezők díjmentesen vehetnek részt Szeged város szeptember 25-én tartandó diszebedjén, ugyanaznap este a városi színházban tartandó diszeledásra pedig kedvezményes jegyet kapnak. Mindezekért fizetnek a kongresszuson résztvevő gazdák kongresszusi díj fejében 8 koronát, mely összegben a megalakítandó Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesületének 1911. évre szóló 4 korona tagdíja is benne foglaltatik.

SPORT.

Rovatvezető: Schmidt L. József.

Augusztus hó 28-án sportverseny lesz Zomborban. Aki nem ismeri városunk sport-

viszonyait, az nem tudja ennek fontosságát mérlegelni. Csak az, ki ismeri a hosszú, lethargiás évek sivár vajadását: az tudja kellőleg mérlegelni e fontos jelenséget. Végre elérhettük azt, hogy nemcsak egy lelkesült óra szalmalángja teremt ideig-óráig tartó munkát és eredményt, hanem azt, hogy cél- és öntudatos törekvéssel, akadályt nem ismerő lelkes rajongással dolgozik egy kis gárda három-négy éven át. Az igaz, hogy kicsiny e gárda. De minden tagja gigászi öntudattal dolgozik a jövőért. Ez a kis gárda munkájával lépésről-lépésre halad előre. Utjában irtja a gázt, elsepri a kőkölyt és felszivja magába azt, ami egy fényesebb jövőhöz alapul szolgálhat.

Talán imitt-amott el-elesügged, látva, hogy meg nem értve, sőt félreértve tiszta eszmeiért, elveiért sárral dobálják meg, de ez csak pillanatig tart, utána még nagyobb lelkesedéssel tör előre. És mi hisszük, hogy el kell érkeznie annak a kornak, midőn elveink a vidéken — nálunk — is diadalt aratnak. Lesz idő, mikor már nem „komédiásoknak” titulál bennünket a naiv, mélyebben gondolkodni nem tudó lélek. Amikor belátják, hogy degenerálódó nemzetünknek tényleg testi tornára is szüksége van; hogy elfinomult idegei e vásári zajban csak acélizmokkal párosulva teszik képessé a nagy küzdelem — az élet — megvívására.

Azért örömmel üdvözljük e kis gárdát, mely már megértette munkájának a nemzetre kiható fontosságát. Dokumentálja e verseny-nyel ismét, hogy nemcsak a holt betűk tömege lelkesíti, hanem egyéb nemes és jóért is tud lelkesülni!

Mielőtt a száraz adatok sorolásába fogunk, kérjük városunk mélyebben gondolkodni akaró és tudó közönségét, hogy ne surranjanak el kívánalmaink között. Mindenki tudja már, hogy micsoda fontossága van a sportnak a nemzetek életében. Kérjük tehát, hogy azokat, kik e szent eszme harcosaivá szegődtek, támogassák erkölcsileg és anyagilag. Erkölcsileg azzal, hogy végignézik nemes versenyünket. Anyagilag azért, hogy a fejlődő sportnak hajlékot adjunk, hogy megcsinálhassuk az oly fontos sporttelepet.

Ha ez meglesz: a büszkeség megdobantja szülők szíveteket, ha dagadó izom és acélidegzetű gyermekeitek és unokáitok áldani fognak áldozatkésztegetekért. Kérünk tehát benneteket támogassátok azokat, kik nem önhasznukért, hanem a jövődő dicső Magyarországot dolgoznak. Jöjjetek el mindnyájan és bizonyítsátok be, hogy megértitek törekvéseinket.

Az uszóverseny a fürdőháznál augusztus 28-án délelőtt fél 10 órakor lesz a következő programmal:

1. Megnyitó verseny 35 m. (azon versenyzők részére, kik még gyorsuszásban díjat nem nyertek).
2. 50 y. bajnokság. (Védő Jónás István Zombori S. E.)
3. 50 y. hátuszás.
4. 4 × 35 m. staféta.
5. 12 éven aluliak melluszás.
6. Ifj. gyorsuszás 35 m. (Középiskolai tanulók részére.)
7. Oldaluszás 35 m.
8. Más sporttal foglalkozók gyorsuszása 35 m.
9. 220 y. melluszás.
10. ¼ ang. mfd. bajnokság.

11. Vízipóló. Bíró: Khloyber Lajos Zombori S. E.

Az athletikai versenyt délután fél 4 órakor a koresolyató és fenyves közötti új ideiglenes athletikai pályán bonyolítjuk le.

1. 60 m. ifj. gyorsfutás.
2. Sulydobás handikap.
3. 100 y. gyorsfutás.
4. Diszkoszvetés.
5. Magasugrás.
6. Gerelyvetés.
7. 3 × 100 yard staféta.
8. Távugrás.
9. ¼ ang. mfd. síkfutás.

Az athletikai verseny keretében Falchetto Ettore tanítványai klasszikus iskolavivást mutatnak be. Már ez maga is érdemesíti a versenyt arra, hogy megtekintse a n. é. közönség.

Szívetemelő látvány lesz, amint a fiatal kezdő vívók fejlődő művészetüket bemutatják. Kedves köteleességet vélünk teljesíteni, midőn ez alkalommal a „szeretett mestert” ismételtén a szülők figyelmébe ajánljuk, mint ama sport lelkes tanítóját, amely a testet és lelket egyaránt fejleszt. E versenyen lesz alkalma a közönségnek látni, hogy a „mester” mily szeretettel, ambícióval végzi munkáját, mily biztossággal, férfiasággal mozognak e kis ifju öregek. Az élvezethen lesz a közönségnek része, hogy nem tudjuk eléggé figyelmébe ajánlani.

slj.

Szerkesztői üzenet.

Grand Hotel Ujvidék. Területe 1.535,932 kat. hold.

K. T. „Száll a szellem” száll, de „Végre” is örvendünk, hogy az Oné nem ide, hanem, mint jól pedzi, világgá száll. Azért mert a papír türelmes, nem kell gyalogrímekekkel teleírni.

NYILTTÉR. *)

BORSZÉKIE

az ásványvizek királya, angol-kór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között. 15-13

Főraktár: METZ JÓZSEF fűszer és csemegekereskedésében ZOMBOR.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

JANSEN VILÁG BIOSKOP

900 SZEMÉLYRE

CINCHRON

ÉLŐ, BESZÉLŐ ÉS ZE-

NÉLŐ FÖLVÉTELEK

LÉGKÖRNYOMÁSSAL

A NAPOKBAN VÁROSUNKBA ÉRKEZIK.

MAJORITS ANDRÁS

bortermelő Kisközegen ajánlja 150 hektoliter 3—5 éves hegyi faj siller és fehér borait, hektoliterenkint .. 50 korona árban. ..
Mintát kívánatra szívesen küld.

6-5

674/kig. 1910. szám.

Arverési hirdetmény.

Dernye község előljárósága közölni teszi, hogy a község határában Hódság, Bácsujfalu, Bácsordas, Bács és kalocsai érsekuraldom között fekvő 4016 kat. holdnyi területen gyakorlandó vadászati jogot az 1883. évi XX. t. c. alapján Dernye község tanácstermében **1910. évi augusztus hó 30-án délelőtt 8 órakor** megtartandó nyilvános árverésen 1910. évi augusztus hó 1-től 1916. évi július hó 31-éig terjedő 6 évi időtartamra haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár 300 korona. Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órákon megtekinthetők.

Dernye, 1910. augusztus hó 13-án.
Nagy Aladár, **Momcsilov Szeván,**
h. jegyző. 2-1 bíró.

394/kig. 1910. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásának székhelyén, Bácsalmás községben, lemondás folytán üresedésben lévő községi II. orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni akaró orvostudorokat, hogy az 1908. XXXVIII. t. c. 7. §-ában előírt képesítéseiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszere't kérvényeiket hozzá **folyó évi szeptember hó 1-éig** adják be.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Kézpénzfizetés évi 1400 korona.
2. Az 1908. XXXVIII. t. c. rendelkezései értelmében megállapítandó lakbér, rendelési, látogatási és műtét díjak, valamint távolsági díj.

3. A szőlőbeli, illetőleg külterületi vagyontalan betegek látogatásaiért a községi szabályrendelet értelmében vagy a községi közpénztárból fizetendő 200 korona fuvarátalány, vagy a község által kiszolgáltatandó fuvar természetben.

Az állással járó hatáskört a jelenleg jóváhagyás alatt álló községi szabályrendelet intézkedései körvonalozzák.

A választás határnapjának kitűzése iránt utólag fogok intézkedni.

Bácsalmás, 1910. augusztus hó 1-én.

K O L L E R,
főszolgabíró.

2-2

Eladó borok.

Eladó 180 hl. elsőrendű siklósi hegyi rizling, siller és vörös bor 25—30 hl.-es részletekben is. Ára 42—52 korona. Megtekinthető Siklóson alul- - irott termelőnél. - -

SZABÓ FERENC,

áll. főgimn. tanár.

3-3

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az „OLLA“-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának esekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót“ feldieserni. — Az elárúsító helyek kinautatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57. 100—45

Az OLLA szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jóállás. Ára tucenként 1, 6, 8 és 10 korona.

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb és magyar** levelezésben jártas, útletemben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ájánlatok **szerb és magyar** nyelven közvetlen alulirothoz intézendők.

Ugyanitt felvétetik egy a szakmájában jártas **tégelynyomó** és egy ügyes **könyvkötő segéd**, ki a présaranyozásban teljes jártassággal bír, **állandó kondícióra.**

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa
3-2 **UJVIDÉK.**

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK

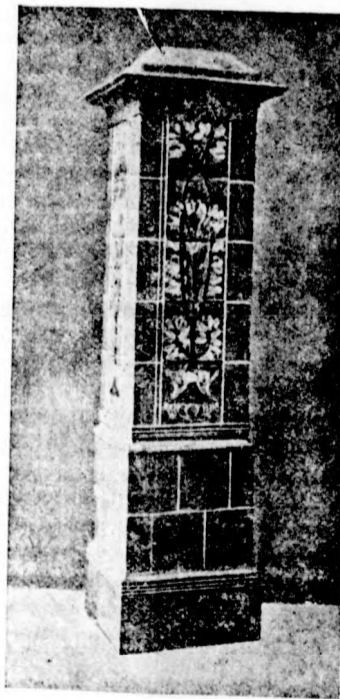
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

UGRY ISTVÁN

keramikus, első alföldi kályha és agyagáru gyára
Z O M B O R .

Gyár és iroda:
Bezdáni-ut 39. szám.

Mintaraktár:
Erzsébet-tér 4. Szemes-féle ház.

Gyártási ágak:

Minden stílű, színű, nagyságu tűzálló (Chamotte) kályhák, tűzhelyek.

Építészeti díszítések, szobrászati munkák, vázák, oszlopok, szobrok, terracotta áruk.

Kerti díszítmények, virágszegélyek, virágcserepek.

Majolika áruk. 10-7

Tűzálló (Chamotte) főzőedények ólommentes mázzal.

Használati és konyhaedények.

Chamotte áruk, chamotte téglák és liszt.

Mázagok gyártása.

Agyag tűzállóság Seger 33. kup. 1730°.

Bármely megbízás személyes vezetésem mellett intéztetik el!!
Kályhák, tűzhelyek javítását és átrakását a legpontosabban és legolcsóbban elvállalom.

Állami, megyei és városi
tisztviselők törzsfizetés
vagy lakbér letiltása ellen-
ben olesó kamatláb mellett
törlesztéses kölcsönt kaphat-
nak. Bővebb felvilágosítást ad:

Gyubek Géza,
takarékpénztári főkönyvelő,
Szabadka.

Kiadó lakás.

Zomborban, Erzsébet-tér
II. sz. alatt levő uri lakás,
mely áll 5 szoba és mellék-
helyiségekből, november hó
1-ére **kiadó**. Bővebb fel-
világosítást ad a tulajdonos
Bosnyák Tóbiás.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász urak-
nak szives tudomására hozni, hogy m.
kir. lőporárudámban sajátkezűleg töltött
kész és üres valódi **angol Eley** és
Hirtenbergi töltények minden-
kor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szives
figyelmébe ajánlva vagyok
kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár
Zombor, Kossuth L.-utca, a nagyfőzsde mellett.

Eladó ház.

Azonnal eladó a Flórián-
utca 32/a számú modern
-- ház, kettős lakással. --

Ügynök kerestetik.

ANTITS A. M. sörraktá-
ban egy utazó ügynök
azonnali belépésre keres-
tetik. A magyar, német és
szerb nyelv megkivántatik.

ANTITS A. M.
sörraktáros.

3-2

A P O L L O

asbestpadlókészítő vállalat
STERN és EISLER
SZABADKA.

Telefon 358. Telefon 372.

Tisztelettel értesítjük a n. é.
közönséget, hogy asbestpadló-
készítő vállalatunkat üzembe
helyeztük. Elvállalunk padlók
elkészítését, falburkolatokat, bur-
kolásokat minden színben, esi-
nos, izléses kivitelben, jutányos
árak mellett. 20-17

Árajánlat ingyen. — Két évi
jókarbantartást garanzálunk.

Zombori képviselő:

GOLDFAHN BÉLA
festő, Rókus-utca 31.

2029/1910.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye zombori
járásához tartozó **Bezdán** nagyköz-
ségénél üresedésbe jött **községi**
jegyzői állásra ezennel pályázatot
nyitok. s felhívom az állást elnyerni
óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt
kérvényüket hozzám **f. évi augusz-
tus hó 30-ik napjának déli**
12 órájáig nyujtsák be.

Javadalmazás:

1. Természetbeni szabad lakás.
2. Évi készpénzfizetés, előleges
havi részletekben 1566 kor. 54 fillér.
3. Egy tagban lévő 10 hold
1461/1600 négyzet föld haszonélvezete,
melyből 6 hold 261 négyzetöl szántó,
4 hold pedig nádas és kaszáló, me-
lyeknek adóját, valamint illetékegyen-
értéki adóját is a jegyző fizeti.
4. A jelenlegi plébánossal kötött
szerződés értelmében párbér kezelési
díjért évi 240 korona.
5. A magánmunkálatok után a
szabályrendeletileg megállapított díjak
szedési joga.

Megjegyzés: A jegyzői fizetést a
képviselőtestület f. évi augusztus hó
15-én XVII. sz. a. hozott határozatával
2400 koronában állapította meg, mely
határozat azonban még törvényható-
sági jóváhagyást igényel.

Zombor, 1910. augusztus hó 15.

TÁRCZAY DEZSŐ,
főszolgabíró.

Két tanuló teljes ellá-
tást kap-
hat szeptember 1-től (csakis
I—III. gimnáziumi vagy pol-
gári iskolai). Bővebbet **Toma**
Bikár, Deák Ferenc-körut
2. szám.

3-2

Diákok jó családnál tel-
jes ellátást 60
koronáért kap-
hatnak az iskolák közelében
Szegeden, Zárda-utca 12.
Felső lakás.

Figyelmeztetés!

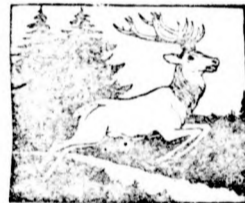
A. Schicht

szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas”
védjeggyel!

Komlótermés eladás.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter
urnak folyó évi július hó 26-án kelt 41381.
számu engedélye alapján a hódási állami
komlótelepen az idei termés zölden (lábon)
nyilvános árverés útján **folyó hó 22-én**
délelőtt 9 órakor fog a legtöbbet igé-
rőknek a következő feltételek mellett eladni.

1. Az árverezők 500—500 kor. bánat-
pénzt tartoznak alulírott kezeihez az árverést
megelőzőleg letenni.

2. A termés árverési alapára a külföld-
ről és hazai főpiacokról beszerzendő napi
árfolyam szerint fog megállapíttatni.

3. A termés szabályszerű leszedéséről
a vevőknek kell gondoskodnia és alkalmas
tartályban a telep színben lévő mérleghez
szállítani, ahol a lemérés eszközöltetik.

4. A mérlegelésről jegyzék vezetettik s
mindennap ezen közösen aláírt jegyzékben
feltüntetett mennyiség ára kifizetendő.

5. A bánatpénz csak a komló átvétele és
árának teljes kifizetése után fizettetik vissza.

6. Vevő a munkásai által okozott min-
dennemű kárért anyagilag felelős és az eset-
leges károk megtérítéséig a bánatpénz vissza-
tartatik.

Hódás, 1910. évi augusztus hó 6-án.

Wissinger Richárd,

a hódási állami komlótelep felügyelője.

2-2

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Alapított 1869.

WALIENT JÓZSEF

saját készítményű

cipőraktára

Zombor, Zrínyi-utca 12.

Ajánlja mindennemű saját készítményű cipőit.

Mérték szerinti megrendelések a legrövidebb időn belül pontosan és szolidan eszközöltetnek.

A Magyar Nyugdíjbiztosító Rt zombori képviselőse **Spitzer Márk és Fia.** Biztosít bárkinek — orvosi vizsgálat nélkül — agkori nyugdíjat, rokkantsági járadékot, özvegyi nyugdíjat és végkielégítést. Kereskedőket és iparosokat 1 korona heti befizetéssel biztosítunk. Felvilágosítást szívesen adunk.

Bognármester Szívós Dezső Zombor, Thököly (Apatini)-ut 20. Tilli-féle ház. — Elvállal hintó, automobil és gazdasági munkákat. Szolid árak. Pontos kiszolgálás.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képek-keret raktár: Scherer M. Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpított butorjavítás, képek-keretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármilyen munkák vidéken is elvállaltatnak.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz köszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos áron házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Bachrach Viktor Zombor, Thököly-ut 29. A retorta faszén egyedüli bevásárló forrása, amely fa, por és szag hiánya miatt az egészségre teljesen ártalmatlan! Ezenkívül kül- és belföldi fűtőanyagok nagyban és kicsinyben, házhoz szállítva a legjutányosabb áron kaphatók.

Cukrász. A legjobb sütemények és legízletesebb torták, ugyisint mindig friss és természetes ízzel töltött bonbonok és a legízletesebben kiállított fagyaltok a legfantasztikusabb modellekben csakis **Nagy János** cukrászknál kapható. Széchényi-körut 11. sz.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fűrdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Dobozkészítés. Gromilovits András könyvkötészetét (Zombor, Zrínyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Katasztrai birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos áron mellett készíttetnek.

Ehrlich Nándor fia épület- és disztribútor (Rákóczi-ut). Fűrdők, vízvezetékek és központi fűtők saját tervezésében készíttetnek. Szakmába vágó összes munkákat szavatosság mellett elvállalom.

Fényképészeti műterem. Mándits P. fényképészeti műterme a nagy szerbtemplom mellett. Készít fényképeket a legolcsóbb áron mellett, ugymint: 6 drb kabinetkép 8 kor., 6 drb vizitkép 4 kor. és 6 drb legfinomabb levelező-lap 3 korona.

Gubitz György és Társa uri és női cipész Zombor, Kossuth Lajos-utca. Saját készítményű cipőraktár. Mérték szerinti megrendelések gyorsan és szolidan eszközöltetnek. Valódi amerikai cipők nagy raktára.

Házi iparilag előállított FEHÉRNEMŰEK a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár divatkelmekben és vászonneműekben. — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca.

Hirth János üveg-, porcellán- és lámpa-raktára (Kossuth Lajos-utca). Bőrönd elárúsítás. E szakmába vágó munkákat jótállás mellett elvállalom.

Hangszerkészítő. Raab Károly Zombor, Zrínyi- és Orgona-utca. Szabadka: Damjanits- és Bajza-utca. Legnagyobb kikölcsönző intézet külön e célra tartott zongorák és pianóknak. Állandó raktár elsőrendű Stengl Testvérek, Koch és Korzelt, Lanberger és Glasz-féle zongorák és pianóknak. — Részletfizetésre is. — Javítások és hangolások szakszerűen végeztetnek.

Ha épít, vagy házat javítja: homokot, meszet, beocsini elsőrendű portland és román cementet, keramit- és fayance-lapokat legolcsóbban beszerezheti **Göszl Pál** építő anyagkereskedőnél Zombor, Thököly-ut 18. Telefonszám 67. — Cimre tessék ügyelni.

Iparosok találkozó helye **Lutz Simon** vendéglősnél Thököly-ut 24. Kitünő ételek! Valódi tiszta borok! Dreher-sörkimérés!

Kisebb kőmívesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fűrdőkádákat, fayance- és keramit burkolatokat, rabie és betonmunkákat legszolidabb áron mellett vállal **Szávi János** kőmívesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Különlegességi dohány és szivarok, a legjobb **szivarkahüvelyek,** mindenfajta szipkák, manilából készült gyékényszerű szivartárcák, Piatnik-féle játékkártyák, bélyegek és váltók kaphatók a zombori különlegességi dohánytözsében, **Gruda Pálnál.** — Postai megbízások legpontosabban.

Lauer Károly uri és női cipész Zombor, Zrínyi-utca 8. sz. — Készít a legkényesebb igényeknek megfelelő női, valamint férfi cipőket és diszeszimákat. Pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Műorás és ékszerész: Keszler Dezső Zombor, Kossuth Lajos-utca, Frey-féle ház. Dus raktár mindennemű arany-, ezüst-, tula-, nikkell-, zseb-, fali- és ingaórákban, arany- és ezüstművekben. Bámulatos olcsó árak. Valódi berndorfi- és china-ezüst árak.

Mrákovits Gyula elsőrangú mű-selyem-kelmefestő és vegyszeti ruhatisztító Zombor. Gyűjtőüzlet: a nagy szerbtemplom közelében, Bajai-utca 11. Iparüzem-telep: Malom-utca 10. Mindennemű ruhák festése és tisztítása a legújabb rendszer szerint. — Felűnő olcsó árak.

Nikkelezés. Mindennemű tárgyak újra nikkelezését, ezüstözését, aranyozását, valamint csillárok újra csiszolását a legjutányosabb áron mellett elvállal „**MERKUR**” nikkelezési vállalat Telep-utca 5.

Ruhákat vegyileg tisztít és fest pontos és gyors kiszolgálás mellett **Husveth István** vegytisztító és festőgyár Zombor. 50 —

Szalámi! Tisztán sertésbushól készült szalámi kapható **Bogdán István szalámi és kolbászgyárából.** Sztéküldés naponta az ország bármely vidékére. Kilója 80 kr. 5 kilós csomagokban.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Steiner Lajos cim- és műfestő Zombor, Rókus-utca 4. Készít modern üveg cimtblákat, nemesi cimereket, szentképeket és mindennemű festészeti munkákat jutányos áron mellett.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész sír-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és csiszolás.

Szuppek Gyula Zombor, üvegudvar. — **Üveg, porcellán, lámpa, tükör és tábla-üveg** gyári raktár. — E szakmában legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Stebler Antal műorás, ékszerész és vésnök Zombor, fútea. Nagy raktár mindennemű arany-, ezüst- és briliáns ékszerek, valamint alpaca- és china-ezüst dísz tárgyakban. Meglehető olcsó árak. Javítások azonnal eszközöltetnek. Zalogházi becsüs. MÁV. óras.

Szpevák Béla műbutorkészítő Zombor, Kalap-utca 2. Készít kizárólag finom butorokat a legjutányosabb áron mellett.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos áron mellett eszközöltetnek.

Teltsch Gáspár optikus, kötszerek és bőrröndgyára (Kossuth Lajos-utca). Villanyos berendezések, csillárok és villanykellékek olcsó beszerzési forrása.

Több új ház Zomborban a város legforgalmasabb utcáin eladó. A házak adó- és tehermentesek. — Bővebb értesítést ad **dr. Mátits Márton.**

Tartalékos tiszt legelőkelőbb szereltetnek fel **Knipl János** elismert legszolidabb egyenruházati üzletében Zombor, Bajai-utca 4. szám.

Tilger Mihály Zombor, Könyök-utca 15. sz. Ajánlja saját készítményű **sodronyfonat,** valamint **fonott lószőrt** és mindennemű kész **sodronyszövetet** és **szitaárut.** Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Ugry István kályhás és agyagárgyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályhát, tüzhelyeit stb. árut. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készíti **Goesser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszklevéllel kitüntetve.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.